

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 maart 2019

WETSVOORSTEL

**houdende diverse fiscale bepalingen en tot
wijziging van artikel 1, § 1ter, van de wet van
5 april 1955**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Gautier CALOMNE**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Bespreking en stemmingen.....	4
Bijlage: advies nr. 64.323/2-3 van 4 januari 2019 van de Raad van State	20

Zie:

Doc 54 **3528/ (2018/2019):**

001: Wetsvoorstel van de heren Van Biesen, Clarinval, Deseyn, Dedecker,
Van Mechelen, Van Rompuy en Piedboeuf en mevrouw Gantois.
002 tot 007: Amendementen.

Zie ook:

009: Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 mars 2019

PROPOSITION DE LOI

**portant des dispositions fiscales diverses et
modifiant l'article 1er, § 1^{er}^{ter}, de la loi du
5 avril 1955**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Gautier CALOMNE**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif	3
II. Discussion et votes.....	4
Annexe: avis n° 64.323/2-3 du 4 janvier 2019 du Conseil d'État	20

Voir:

Doc 54 **3528/ (2018/2019):**

001: Proposition de loi de MM. Van Biesen, Clarinval, Deseyn, Dedecker,
Van Mechelen, Van Rompuy et Piedboeuf et Mme Gantois.
002 à 007: Amendements.

Voir aussi:

009: Texte adopté par la commission.

10868

**Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date de dépôt du rapport**

Voorzitter/Président: Eric Van Rompuy

A. — Vaste leden / Titulaires:

N-VA	Peter Dedecker, Rita Gantois, Jan Jambon, Steven Vandeput
PS	Michel Corthouts, Frédéric Daerden, Ahmed Laaouej
MR	Gautier Calomne, Benoît Piedboeuf, Vincent Scourneau
CD&V	Roel Deseyn, Eric Van Rompuy
Open Vld	Luk Van Biesen, Dirk Van Mechelen
sp.a	Peter Vanvelthoven
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
cdH	Benoît Dispa

B. — Plaatsvervangers / Suppléants:

Peter Buysrogge, Inez De Coninck, Peter De Roover, Bart De Wever, Zuhail Demir
Olivier Henry, Emir Kir, Laurette Onkelinx, Sébastien Pirlot
Olivier Chastel, Philippe Goffin, Katrin Jadin, Damien Thiéry
Hendrik Bogaert, Griet Smaers, Vincent Van Peteghem
Patricia Ceysens, Ine Somers, Carina Van Cauter
Karin Temmerman, Dirk Van der Maelen
Meyrem Almaci, Jean-Marc Nollet
Michel de Lamotte, Catherine Fonck

C. — Niet-stemgerechtigde leden / Membres sans voix délibérative:

VB	Barbara Pas
PTB-GO!	Marco Van Hees
DéFI	Olivier Maingain
Vuye&Wouters	Veerle Wouters

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel: publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 20 en 27 februari en 19 maart 2019.

Het advies nr. 64.323/2-3 van 4 januari 2019 van de Raad van State over het voorontwerp van wet houdende diverse fiscale bepalingen en tot wijziging van artikel 1, § 1, ter, van de wet van 5 april 1955 wordt in bijlage bij dit verslag gevoegd.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) legt uit dat het voorliggende wetsvoorstel een reeks wijzigingen door te voeren aan verschillende wetten.

In het eerste luik worden een deel wijzigingen aangebracht op het vlak van inkomstenbelastingen, waaronder een vrijstelling van roerende voorheffing voorzien voor dividenden die door een beursgenoteerde vennootschap worden toegekend onder de vorm van beursgenoteerde aandelen in het kader van een “spin-off” verrichting, een verduidelijking omtrent de regeling van de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing bij ploegenarbeid, enkele diverse bepalingen en een verduidelijking inzake roerende voorheffing bij het innen van buitenlandse inkomsten door een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige.

Het tweede en derde luik bevatten diverse bepalingen die wijzigingen aanbrengen aan het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het wetboek der successierechten.

Het vierde luik bevat diverse taalkundige verbeteringen aan de wetten douane en accijnzen maar ook enkele belangrijke verduidelijkingen aan de wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977 omtrent de toelating tot het vragen van de identiteitsgegevens tijdens een goederencontrole door de douaneambtenaren. Bijkomend is er een aanpassing van de boetes inzake accijnzen en de instelling van verbeurdverklaring van voertuigen bij vaststelling van een overtreding op het gebruik van gemerkte gasolie.

Het vijfde en zesde luik bevatten bepalingen omtrent de hypotheekwet van 16 december 1851 en een wijziging van de wet van 5 april 1955 inzake de wedde van ambtsdragers bij de Raad van State en de magistraten en leden van de griffie van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de ses réunions des 20 et 27 février et 19 mars 2019.

L’avis n° 64.323/2-3 du 4 janvier 2019 du Conseil d’État sur l’avant-projet de loi portant des dispositions fiscales diverses et modifiant l’article 1er, § 1^{er}ter, de la loi du 5 avril 1955 est joint au présent rapport.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Luk Van Biesen (Open Vld) explique que la proposition de loi à l’examen vise à apporter une série de modifications à différentes lois.

Le premier volet de cette proposition de loi vise à apporter une partie des modifications aux impôts sur les revenus, notamment une exonération du précompte mobilier applicable aux dividendes attribués par une société cotée en Bourse sous la forme d’actions cotées dans le cadre d’une opération de *spin-off*, une clarification du régime de dispense de versement du précompte professionnel pour travail en équipe, quelques dispositions diverses et une clarification concernant le précompte mobilier en cas de revenus étrangers perçus par un contribuable soumis à l’impôt des personnes morales.

Les deuxième et troisième volets contiennent diverses dispositions qui apportent des modifications au Code des droits d’enregistrement, d’hypothèque et de greffe, ainsi qu’au Code des droits de succession.

Le quatrième volet apporte diverses améliorations linguistiques aux lois sur les douanes et accises, mais aussi quelques précisions importantes à la loi générale sur les douanes et accises du 18 juillet 1977 en ce qui concerne l’autorisation de demander des données d’identité lors d’un contrôle de marchandises par des agents douaniers. Une adaptation est en outre apportée aux amendes en matière d’accises et à l’ordre de confiscation de véhicules lors de la constatation d’une infraction à l’utilisation de gasoil marqué.

Les cinquième et sixième volets contiennent des dispositions relatives à la loi hypothécaire du 16 décembre 1851 et une modification de la loi du 5 avril 1955 relative aux traitements des titulaires d’une fonction au Conseil d’État et des magistrats et membres du greffe du Conseil du Contentieux des étrangers.

Het zevende en laatste luik bevat wijzigingen aan het taxshelter-regime voor audiovisuele- en podiumwerken waarbij enkele technische correcties voorzien worden zodat het rendement van reeds ondertekende maar ook toekomstige raamovereenkomsten kunnen gewaarborgd worden zoals dat werd gedaan voor de hervorming van de vennootschapsbelasting.

II. — BESPREKING EN STEMMINGEN

TITEL 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Artikel 1 dat de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag bevat, geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

TITEL 2

Wijzigingen inzake inkomstenbelastingen

HOOFDSTUK 1

Spin-off

Artikelen 2 en 3

De heer Peter Dedecker (N-VA) herinnert eraan dat voormalig minister van Financiën, de heer Johan Van Overtveldt, in zijn laatste beleidsnota (54 3296/023, p. 33) had aangekondigd om een oplossing te bieden aan het probleem bij de splitsing van een beursgenoteerd aandelen.

Wanneer een vennootschap een bedrijfsactiviteit afsplitst door oprichting van en inbreng van een gedeelte van haar activa in een nieuwe vennootschap zonder dat de bestaande vennootschap ophoudt te bestaan, verkrijgen de aandeelhouders van de overdragende vennootschap nieuwe aandelen van de verkrijgende vennootschap. Na de verrichting zal de waarde van de aandelen van de overdragende vennootschap en die van de verkrijgende vennootschap in principe gelijk zijn aan de waarde van de aandelen van de overdragende vennootschap vóór de verrichting. De Belgische aandeelhouder zal bijgevolg twee verschillende aandelen

Le septième et dernier volet contient des modifications au régime *Tax Shelter* pour les œuvres audiovisuelles et les œuvres scéniques, en prévoyant quelques corrections techniques afin de pouvoir garantir le rendement des conventions-cadres déjà signées, mais aussi celles à venir, comme cela a été fait pour la réforme de l'impôt des sociétés.

II. — DISCUSSION ET VOTES

TITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

L'article 1er, qui précise le fondement constitutionnel en matière de compétence, ne donne lieu à aucune observation.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

TITRE 2

Modifications en matière d'impôts sur les revenus

CHAPITRE 1ER

Spin-off

Articles 2 et 3

M. Peter Dedecker (N-VA) rappelle que l'ancien ministre des ministres des Finances, M. Johan Van Overtveldt, avait annoncé, dans sa dernière note de politique générale (54 3296/023, p. 33), pouvoir résoudre le problème posé par la scission d'actions cotées en bourse.

Lorsqu'une société scinde une activité par création et apport d'une partie de ses actifs au sein d'une nouvelle société sans que la société existante ne cesse d'exister, la société transférante attribue à ses actionnaires de nouvelles actions de la société bénéficiaire. À l'issue de l'opération, la valeur des actions de la société transférante et de la société bénéficiaire équivaudra en principe à celle des actions de la société transférante avant l'opération. L'actionnaire belge possédera par conséquent deux actions différentes au lieu d'une seule et même action sans avoir réalisé une plus-value ou perçu un revenu à la suite de l'opération. La somme des

i.p.v. één aandeel bezitten zonder dat hij naar aanleiding van de verrichting een extra waarde heeft verkregen of inkomen heeft verworven. De som van beide aandelen is immers gelijk aan het niet-gesplitste aandeel. Het afgesplitste aandeel is dan ook geen inkomen.

In het verleden werd de belegger al meerdere keren bij afsplitsingen van *spin-offs* bij populaire aandelen als Siemens (Osram), Vodafone (Verizon Communications) en Altria (Kraft) met deze onterechte belastingfactuur geconfronteerd.

In veel gevallen waren de Belgische beleggers die geen roerende voorheffing kunnen recupereren beter af door hun aandeel voor de splitsing te verkopen en daarna de gesplitste aandelen terug te kopen. Met een vrijstelling van roerende voorheffing zal dat niet langer nodig zijn.

De spreker is dan ook tevreden dat er geen roerende voorheffing meer zal worden ingehouden bij splitsing door inbreng van een bedrijfsafdeling of een tak van werkzaamheid.

De heer Dedecker wijst er bovendien op dat de Raad van State een opmerking maakt over de met *spin-offs* vergelijkbare handelingen die niet worden opgenomen in het voorgestelde artikel 264, eerste lid, 4°, WIB92. Ook het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen maakt een onderscheid tussen splitsing, met splitsing gelijkgestelde rechtshandeling en de inbreng van algemeenheid of van bedrijfstak. Moet men dan als belegger nog steeds uitkijken naar de aard van de rechtshandeling?

De spreker geeft het voorbeeld van het aandeel Google dat in 2014 werd gesplitst en waarbij men voor elk A-aandeel en B-aandeel een C-aandeel kreeg. Uit angst dat er 25 % roerende voorheffing zou worden ingehouden op de waarde van het C-aandeel waardoor men 12,5 % belastingen zou betalen op de totale waarde van het Google aandeel, verkochten beleggers hun aandelen. Pas de dag na de verrichting liet de fiscus weten dat er geen roerende voorheffing moest worden ingehouden. Het zou dus best zijn dat bij elke splitsing van een aandeel geen roerende voorheffing moet worden ingehouden. Anders blijft voor beleggers de onzekerheid of de financiële instelling roerende voorheffing zal inhouden of niet. Hoe denkt de minister meer rechtszekerheid te kunnen creëren?

De heer Alexander De Croo, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met Bestrijding van de fiscale fraude en minister van Ontwikkelingssamenwerking,

deux actions équivaut en effet à l'action non scindée. L'action scindée n'est dès lors pas un revenu.

Dans le passé, l'investisseur a déjà été confronté de nombreuses fois à cette facture fiscale injustifiée lors de scissions par une opération de spin-off en ce qui concerne des actions populaires comme Siemens (Osram), Vodafone (Verizon Communications) et Altria (Kraft).

Dans de nombreux cas, il était préférable que les investisseurs belges ne pouvant pas récupérer de précompte mobilier vendent leurs actions avant la scission et rachètent ensuite les actions scindées. En cas d'exonération du précompte mobilier, ce ne sera plus nécessaire.

L'intervenant se réjouit dès lors du fait qu'aucun précompte mobilier ne sera plus retenu en cas de scission par apport d'une branche d'activité.

M. Dedecker relève en outre que le Conseil d'État fait une remarque sur les opérations assimilables aux opérations *spin-off* qui ne sont pas incluses dans l'article 264, alinéa 1er, 4°, proposé, du CIR92. Le nouveau Code des sociétés et des associations distingue également les scissions, les actes juridiques assimilés aux scissions et l'apport d'universalité ou de branche d'activité. L'investisseur doit-il toujours être attentif à la nature de l'acte juridique?

L'intervenant donne l'exemple de l'action Google qui a été scindée en 2014, scission à l'occasion de laquelle pour chaque action A et action B on recevait une action C. Par crainte d'une retenue de 25 % de précompte mobilier sur la valeur de l'action C et, partant, d'une imposition de la valeur totale de l'action Google à hauteur de 12,5 %, les investisseurs ont vendu leurs actions. Ce n'est que le lendemain de l'opération que l'administration fiscale a annoncé qu'il ne fallait pas retenir de précompte mobilier. Il est donc tout à fait possible qu'aucun précompte mobilier ne doive être retenu lors de toute scission d'action. Dans le cas contraire, les investisseurs demeurent dans l'incertitude quant à savoir si l'institution financière retiendra ou non un précompte mobilier. Comment le ministre croit-il pouvoir renforcer la sécurité juridique?

M. Alexander De Croo, Vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Lutte contre la fraude fiscale et ministre de la Coopération au développement,

antwoordt dat partiële splitsingen normaal niet met deze problematiek te maken krijgen aangezien in dat geval in geen enkel opzicht sprake is van een verdeling door de vennootschap aan haar aandeelhouders en dus eveneens geen sprake is van een dividend. Dit is anders bij spin-offs aangezien deze aandelen niet rechtstreeks verkregen worden, maar deze wel onrechtstreeks aan de aandeelhouder of vennoten worden toegekend door de inbrengende vennootschap.

In het voorbeeld van Google dat de heer Dedecker aanhaalt is er inderdaad de roerende voorheffing ingehouden terwijl dat eigenlijk volgens de fiscale wetgeving niet nodig was.

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat in het geval van Google de fiscus maar de dag na de verrichting heeft laten weten dat er geen roerende voorheffing moest worden ingehouden.

De minister antwoordt dat hij zijn administratie zal opdragen een omzendbrief op te stellen zodat de banken niet meer onnodig roerende voorheffing inhouden. Op die manier zal er meer rechtszekerheid worden gecreëerd.

*
* *

Artikel 2 wordt aangenomen met 8 tegen 3 stemmen.

Er wordt een amendement nr. 16 (DOC 54 3528/006) ingediend door de heer Luk Van Biesen (*Open Vld*) c.s. dat ertoe strekt terugwerkende kracht te verlenen aan artikel 2 zodat het inwerking kan treden op 1 januari 2019

Amendement nr. 16 wordt aangenomen met 8 tegen 3 stemmen.

Artikel 3, aldus geamendeerd, wordt eveneens aangenomen met 8 tegen 3 stemmen.

HOOFDSTUK 2

Bedrijfsvoorheffing

Art. 4

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

répond que les scissions partielles n'ont normalement pas à traiter de cette problématique, car dans ce cas il n'y a pas de distribution par la société à ses actionnaires et il n'est donc pas question non plus de dividende. Il en va différemment dans le cas d'opérations spin-off, puisque ces actions ne sont pas acquises directement, mais sont attribuées indirectement à l'actionnaire ou aux associés par la société apporteuse.

Dans l'exemple de Google cité par M. Dedecker, le précompte mobilier a été retenu alors qu'en vertu de la législation fiscale, ce n'était pas nécessaire.

M. Peter Dedecker (N-VA) fait remarquer que dans le cas de Google, le fisc n'a annoncé qu'au lendemain de l'opération qu'aucun précompte mobilier ne devait être retenu.

Le ministre répond qu'il chargera son administration d'élaborer une circulaire afin que les banques ne retiennent plus inutilement des précomptes mobiliers. Cela contribuera à une sécurité juridique accrue.

*
* *

L'article 2 est adopté par 8 voix contre 3.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'amendement n° 16 (DOC 54 3528/006), qui tend à conférer un effet rétroactif à l'article 2 de telle sorte qu'il puisse entrer en vigueur à la date du 1er janvier 2019.

L'amendement n° 16 est adopté par 8 voix contre 3.

L'article 3, ainsi modifié, est également adopté par 8 voix contre 3.

CHAPITRE 2

Précompte professionnel

Art. 4

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 5

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat door de wet van 26 maart 2018 betreffende de versterking van de economische groei en de sociale cohesie een belangrijke lastenverlaging voor de bedrijven uit de bouwsector werd goedgekeurd die van toepassing zou zijn vanaf 1 januari 2018. Via een gedeeltelijke niet doorstorting van bedrijfsvoorheffing in geval van ploegenarbeid worden de lasten op arbeid in de bouwsector verlicht.

Om voor de vrijstelling in aanmerking te komen moet het brutourloon van de werknemer minstens 13,75 euro bedragen, een bedrag dat elk jaar geïndexeerd wordt. Met de formulering van het indexeringsmechanisme is het bij de redactie van artikel 275, § 5, WIB92 misgelopen waardoor deze maatregel niet kan worden toegepast. Door de manke formulering zou het bedrag van het minimumuurloon van 13,75 euro voor 2018 geïndexeerd worden naar 17,42 euro. Het was de bedoeling om het bedrag jaarlijks te indexeren maar niet dat het bedrag in 2018 meteen 17,42 euro zou bedragen. De spreker is dan ook tevreden dat artikel 5 dit euvel recht trekt.

Voor artikel 5 wordt er een gesplitste stemming gevraagd.

De bepalingen onder 1° tot 4° worden eenparig aangenomen.

De bepaling onder 5° tot 11° worden aangenomen met 8 tegen 3 stemmen.

Het gehele artikel 5 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 6 en 7

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij deze artikelen.

De artikelen 6 en 7 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 3

Bekrachtiging van een koninklijk besluit

Art. 8

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s. dient de amendementen nrs. 1 en 2 (DOC 54 3528/002) in die

Art. 5

M. Peter Dedecker (N-VA) fait remarquer que la loi du 26 mars 2018 relative au renforcement de la croissance économique et de la cohésion sociale prévoit une baisse importante des charges pour les entreprises du secteur de la construction, applicable à partir du 1er janvier 2018. Grâce à une dispense partielle du versement du précompte professionnel en cas de travail en équipe, les charges pesant sur le travail dans le secteur de la construction ont été allégées.

Pour bénéficier de l'exonération, le salaire horaire brut du travailleur doit être d'au moins 13,75 euros, montant indexé chaque année. Lors de la rédaction de l'article 275, § 5, du CIR92, une erreur s'est glissée dans la formulation du mécanisme d'indexation, rendant impossible l'application de cette mesure. Selon cette formulation erronée, le montant du salaire horaire minimum de 13,75 euros serait indexé à 17,42 euros pour 2018. L'intention était d'indexer le montant annuellement, mais pas que le montant soit immédiatement porté 17,42 euros en 2018. L'intervenant se félicite donc que l'article 5 rectifie le tir.

Pour l'article 5 un vote scindé est demandé.

Les 1° à 4° sont adoptés à l'unanimité.

Les 5° à 11° sont adoptés par 8 voix contre 3.

L'ensemble de l'article 5 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

Art. 6 et 7

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 6 et 7 sont successivement adoptés par 8 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE 3

Confirmation d'un arrêté royal

Art. 8

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent les amendements nos 1 et 2 (DOC 54 3528/002) tendant

ertoe respectievelijk toe strekken het opschrift van hoofdstuk 3 en artikel 8 te vervangen.

Vervolgens worden de amendementen nrs. 1 en 2 ingetrokken en vervangen door de amendementen nrs. 17 en 18 (DOC 54 3528/006) van de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.

Aamendement nr. 18 beoogt de volgende koninklijke besluiten te bekrachtigen:

— koninklijke besluiten van 25 maart 2018 en 7 december 2018 inzake bedrijfsvoorheffing (toepassing van artikel 275, § 3, WIB 92);

— het koninklijk besluit van 21 december 2018 dat in uitvoering van artikel 12, § 3, tweede lid, van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie de maandgrens in het kader van het verenigingswerk voor de sportsector verhoogt met 1/12e van de jaargrens (toepassing van artikel 12, § 3, vierde lid, van de voormelde wet van 18 juli 2018);

— de artikelen 3, 4, 6 en 7 van het koninklijk besluit van 28 januari 2019 betreffende de uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het houden van de registers in de griffies van de hoven en rechtbanken, met betrekking tot de inning en invordering van de rolrechten (toepassing van artikel 288, laatste zin, van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten).

De heer Ahmed Laaouej (PS) vraagt waarom de artikelen 3, 4, 6 en 7 van het koninklijk besluit van 28 januari 2019 betreffende de uitvoering van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het houden van de registers in de griffies van de hoven en rechtbanken. Waarover gaat dit?

De minister antwoordt dat het gaat om de bekrachtiging van een koninklijk besluit in verband met de inning en invordering van de rolrechten.

*
* *

De amendementen nrs. 1 en 2 worden ingetrokken.

De amendement nr. 17 dat het opschrift van titel 3 vervangt, wordt eenparig aangenomen.

Voor amendement nr. 18 dat artikel 8 vervangt, wordt er een gesplitste stemming gevraagd.

respectivement à remplacer l'intitulé du chapitre 3 et l'article 8.

Ensuite, les amendements n°s 1 et 2 sont retirés et remplacés par les amendements n°s 17 et 18 (DOC 54 3528/006) de M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts.

L'amendement n° 18 tend à confirmer les arrêtés royaux suivants:

— les arrêtés royaux du 25 mars 2018 et du 7 décembre 2018 en matière de précompte professionnel (application de l'article 275, § 3, CIR 92);

— l'arrêté royal du 21 décembre 2018 qui majore en exécution de l'article 12, § 3, alinéa 2, de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale, le plafond mensuel dans le cadre du travail associatif de 1/12e du plafond annuel pour le secteur sportif (application de l'article 12, § 3, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 2018 précitée);

— les articles 3, 4, 6 et 7 de l'arrêté royal du 28 janvier 2019 relatif à l'exécution du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe et à la tenue des registres dans les greffes des cours et tribunaux, relatifs à la perception et au recouvrement des droits de mise au rôle (application de l'article 288, dernière phrase, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe).

M. Ahmed Laaouej (PS) demande pour quelle raison il est question des articles 3, 4, 6 et 7 de l'arrêté royal du 28 janvier 2019 relatif à l'exécution du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe et à la tenue des registres dans les greffes des cours et tribunaux. De quoi s'agit-il?

Le ministre répond qu'il s'agit de la confirmation d'un arrêté royal relatif à la perception et au recouvrement des droits de mise au rôle.

*
* *

Les amendements n°s 1 et 2 sont retirés.

L'amendement n° 17, qui tend à remplacer l'intitulé du titre 3, est adopté à l'unanimité.

Pour l'amendement n° 18, qui remplace l'article 8, un vote scindé est demandé.

De bepalingen onder 1° tot 4°, worden eenparig aangenomen.

De bepaling onder 5° wordt aangenomen met 8 tegen 3 stemmen.

Het gehele amendement nr. 18, dat artikel 8 vervangt, wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

HOOFDSTUK 4

Diverse wijzigingen

Art. 9

Er wordt een amendement nr. 8 (DOC 54 3528/003) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt artikel 9 te vervangen.

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) licht toe dat artikel 9, 1°, van het wetsvoorstel de vrijstelling van artikel 38, § 1, eerste lid, 12°, WIB 92 uit tot de vrijwillige ambulanciers voor prestaties van dringende geneeskundige hulpverlening in de zin van artikel 1 van de wet van 8 juli 1964 betreffende de dringende geneeskundige hulpverlening. Deze uitbreiding werd echter reeds doorgevoerd door het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, teneinde ten behoeve van de vrijwilligers bij de korpsen van de openbare brandweer en bij de civiele bescherming het fiscaal vrijgesteld bedrag te verhogen (DOC 54 3287/001). De bepaling onder 1° is dus overbodig geworden. Hetzelfde geldt voor de wijziging die wordt aangebracht door de bepaling onder 3°.

Amendement nr. 8 dat artikel 9 vervangt, wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikelen 10 tot 12

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij deze artikelen.

De artikelen 10 tot 12 worden achtereenvolgens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikel 12/1 (*nieuw*)

Er wordt een amendement nr. 3 (DOC 54 3528/002) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt een artikel 12/1 (*nieuw*) in te voegen.

Les 1° à 4°, sont adoptés à l'unanimité.

Le 5° est adopté par 8 voix contre 3.

L'ensemble de l'amendement, qui remplace l'article 8, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE 4

Modifications diverses

Art. 9

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent un amendement n° 8 (DOC 54 3528/003) tendant à remplacer l'article 9.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) précise que l'article 9, 1°, de la proposition de loi étend l'exonération de l'article 38, § 1er, alinéa 1er, 12°, CIR 92, aux ambulanciers volontaires pour les prestations d'aide médicale urgente au sens de l'article 1er de la loi du 8 juillet 1964 relative à l'aide médicale urgente. Cette extension a toutefois déjà été mise en œuvre par la proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992, en vue d'augmenter le montant de l'exonération fiscale dont bénéficient les pompiers volontaires des services publics d'incendie et les agents volontaires de la protection civile (DOC 54 3287/001). Le 1° est donc devenu redondant. Il en va de même pour la modification qui est apportée par le 3°.

L'amendement n° 8, qui tend à remplacer l'article 9, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

Art. 10 à 12

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Ils sont successivement adoptés par 7 voix et 3 abstentions.

Art. 12/1 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent un amendement n° 3 (DOC 54 3528/002) tendant à insérer un article 12/1 (*nouveau*).

Amendement nr. 3 heeft als doel de inwerkingtreding van een aantal bepalingen van de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting die het belastingstelsel van de intrestaftrekbeperking in de vennootschapsbelasting in lijn brengen met de regels van de ATAD-richtlijn met een jaar te vervroegen, namelijk naar 2019.

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat het amendement nr. 3 de forfaitaire belastbare grondslag wijzigt waaraan beleggingsvennootschappen, de instelling voor belegging in schuldvorderingen, beleggingsvennootschappen en hun beheerders, de gereglementeerde vastgoedvennootschappen, alsmede de organismen voor de financiering van pensioenen zijn onderworpen. Deze belastbare grondslag omvat de abnormale goedgunstige voordelen en de meeste verworpen uitgaven. De waardeverminderingen, minderwaarden op aandelen worden niet mee opgenomen als verworpen uitgaven in de forfaitaire grondslag. Daar wordt nu aan toegevoegd de financieringskostensurplus zoals bedoeld in artikel 198/1 van het WIB92 toegevoegd.

Artikel 198/1 van het WIB92 is niet van toepassing op een aantal belastingplichtigen zoals de beheerders van AICB's, instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, instellingen voor collectieve beleggingen of vennootschappen die vastgoedcertificaten uitgeven. Zij komen volgens de heer Dedecker ook voor in artikel 185bis, § 1, van het WIB92. Door het amendement nr. 3 geeft men de indruk dat er een aantal belastingplichtigen zijn die forfaitair worden belast maar die toch onder de toepassing van artikel 198/1 van het WIB92 vallen. Ware het niet duidelijker dat het financieringskostensurplus in artikel 198/1 van het WIB92 niet van toepassing is op alle belastingplichtigen die op een forfaitair grondslag worden belast volgens artikel 185bis, § 1, van het WIB92? Dient men het amendement nr. 3 in die zin te begrijpen?

De minister antwoordt dat het amendement nr. 3 enkel beoogt om de inwerkingtreding van een aantal bepalingen van de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting met een jaar te vervroegen. Daarnaast wordt de regeling ook uitgebreid naar de gereglementeerde vastgoedvennootschappen. Verder wordt er niets gewijzigd.

*
* *

Amendement nr. 3, dat een artikel 12/1 (*nieuw*) invoert, wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

L'amendement n° 3 vise à anticiper d'un an, c'est-à-dire en 2019, l'entrée en vigueur de celles des dispositions de la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés qui mettent le régime fiscal de la limitation de la déductibilité des intérêts en conformité avec les règles de la directive ATAD.

M. Peter Dedecker (N-VA) fait observer que l'amendement n° 3 modifie la base imposable forfaitaire à laquelle sont soumises les sociétés d'investissement, les organismes de placement en créances, les sociétés d'investissement et leurs gestionnaires, les sociétés immobilières réglementées et les organismes de financement de pensions. Cette base imposable comprend les avantages anormaux ou bénévoles et la plupart des dépenses non admises. Les réductions de valeur et les moins-values sur actions ne sont pas incluses dans la base forfaitaire en tant que dépenses non admises. S'y ajoutent à présent les surcoûts d'emprunt visés à l'article 198/1 du CIR92.

L'article 198/1 du CIR92 ne s'applique pas à certains contribuables tels que les gestionnaires d'OPCA, les institutions de retraite professionnelle, les organismes de placement collectif ou les sociétés émettant des certificats immobiliers. Selon M. Dedecker, ils figurent également à l'article 185bis, § 1er, du CIR92. L'amendement n° 3 donne l'impression qu'il y a certains contribuables qui sont imposés sur une base forfaitaire mais qui relèvent quand même du champ d'application de l'article 198/1 du CIR92. N'aurait-il pas été plus clair que les surcoûts d'emprunt visés à l'article 198/1 du CIR92 ne s'appliquent pas à tous les contribuables qui sont imposés sur une base forfaitaire conformément à l'article 185bis, § 1er, du CIR92? L'amendement n° 3 doit-il être compris dans ce sens?

Le ministre répond que l'amendement n° 3 vise uniquement à avancer d'un an l'entrée en vigueur de certaines dispositions de la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés. En outre, le régime est également étendu aux sociétés immobilières réglementées. Aucune autre modification n'est apportée.

*
* *

L'amendement n° 3, insérant un article 12/1 (*nouveau*), est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

Art. 12/2 (*nieuw*)

Er wordt een *amendement nr. 14* (DOC 54 3528/006) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt een artikel 12/1 (*nieuw*) in te voegen. Het amendement strekt ertoe artikel 230 , eerste lid, 3°, b van het WIB 1992 aan de naamswijziging van “Belgische Technische Coöperatie” naar “Enabel, Belgisch Ontwikkelingsagentschap”.

Amendement nr. 14, dat een artikel 12/2 (*nieuw*) invoert, wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 13

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Artikel 13 wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 14

Er wordt een *amendement nr. 9* (DOC 54 3528/003) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt artikel 14 te wijzigen zodat de inwerkingtreding wordt aangepast aan de wijziging die werd aangebracht door amendement nr. 8.

Er wordt een *amendement nr. 10* (DOC 54 3528/004) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt artikel 14 te wijzigen zodat de inwerkingtreding van de artikelen 10 en 11 worden aangepast om het retroactieve werking van de wijziging te vermijden.

Er wordt een amendement nr. 4 (DOC 54 3528/004) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt artikel 14 met een lid aan te vullen. Voor de verantwoording kan worden verwezen naar amendement nr. 3.

Er wordt een amendement nr. 15 (DOC 54 3528/004) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s.* dat ertoe strekt artikel 14 met een lid aan te vullen. Het betreft de inwerkingtreding van amendement nr. 14.

De amendementen nrs. 9, 10, 4 en 15 worden achtereenvolgens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Het artikel 14, aldus geamendeerd, wordt eveneens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 12/2 (*nouveau*)

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'*amendement n° 14* (DOC 54 3528/006), qui tend à insérer un article 12/1 (nouveau). L'amendement vise à remplacer, dans l'article 230, alinéa 1er, 3°, b, du CIR92, l'ancienne dénomination “Coopération technique belge” par la nouvelle dénomination “Enabel, Agence belge de Développement”.

L'amendement n° 14, qui insère un article 12/2 (*nouveau*), est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

Art. 13

L'article 13 ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

Art. 14

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'*amendement n° 9* (DOC 54 3528/003) qui tend à modifier l'article 14 afin que l'entrée en vigueur tienne compte des modifications qui ont été apportées (à l'article 9) par l'amendement n° 8.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'*amendement n° 10* (DOC 54 3528/004) qui tend à modifier l'article 14 pour adapter l'entrée en vigueur des articles 10 et 11 afin d'éviter un effet rétroactif de la modification.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'*amendement n° 4* (DOC 54 3528/002) qui tend à compléter l'article 14 par un alinéa. Pour la justification, il peut être renvoyé à l'amendement n° 3.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'*amendement n° 15* (DOC 54 3528/006) qui tend à compléter l'article 14 par un alinéa. Celui-ci règle l'entrée en vigueur de l'amendement n°14.

Les amendements n°s 9, 10, 4 et 15 sont successivement adoptés par 7 voix et 3 abstentions.

L'article 14, ainsi modifié, est également adopté par 7 voix et 3 abstentions.

HOOFDSTUK 5

Schuldenaars van de roerende voorheffing

Artikel 15

De heer Peter Dedecker (N-VA) is tevreden met deze wetswijziging waardoor wordt vermeden dat een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtige toch nog roerende voorheffing moet betalen op ontvangen roerende inkomsten die door de wet of een koninklijk besluit uitdrukkelijk zijn vrijgesteld van roerende voorheffing aan de bron.

Er wordt een amendement nr. 13 (DOC 54 3528/006) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld)* c.s. dat ertoe strekt artikel 15 te verduidelijken.

Amendement nr. 13 wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikel 15, aldus geamendeerd, wordt eveneens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 16 tot 18

Deze artikelen geven geen aanleiding tot verder opmerkingen.

De artikelen 16 tot 18 worden achtereenvolgens eveneens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

HOOFDSTUK 6 (NIEUW)

Wijzigingen aan de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting

Er wordt een amendement nr. 5 (DOC 54 3528/006) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld)* c.s. dat ertoe strekt een hoofdstuk 6 (nieuw) in te voegen met als opschrift: "Wijzigingen aan de wet van 25 december 2017 tot hervorming van de vennootschapsbelasting" dat de artikelen 18/1 en 18/2 (nieuw) inhoudt.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 18/1 en 18/2 (nieuw)

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) c.s. dient de amendementen nrs. 6 en 7 (DOC 54 3528/002) in die

CHAPITRE 5

Redevables du précompte mobilier

Article 15

M. Peter Dedecker (N-VA) se dit satisfait de cette modification législative qui permet d'éviter qu'un contribuable assujéti à l'impôt des personnes morales doive quand même acquitter le précompte mobilier sur des revenus mobiliers qu'il a perçus qui ont été explicitement exonérés de précompte mobilier à la source par la loi ou par un arrêté royal.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'amendement n° 13 (DOC 54 3528/006) qui tend à clarifier l'article 15.

L'amendement n° 13 est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

L'article 15, ainsi modifié, est également adopté par 7 voix et 3 abstentions.

Art. 16 à 18

Les articles 16 à 18 ne donnent lieu à aucune autre observation.

Ils sont également successivement adoptés par 7 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE 6 (NOUVEAU)

Modifications à la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'amendement n° 5 (DOC 54 3528/002) qui tend à insérer un chapitre 6 intitulé "Modifications à la loi du 25 décembre 2017 portant réforme de l'impôt des sociétés" et qui insère les articles 18/1 et 18/2.

L'amendement n° 5 est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

Articles 18/1 et 18/2 (nouveaux)

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent les amendements nos 6 et 7 (DOC 54 3528/002) qui

ertoe strekken de artikelen 18/1 en 18/2 (*nieuw*) in te voegen. Voor de verantwoording kan worden verwezen naar amendement nr. 3.

De amendementen nrs. 6 en 7 worden achtereenvolgens eveneens aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

TITEL 3

Wijzigingen van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten

Art. 19 tot 22

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat de artikelen 19 tot 21 tot doel hebben in het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (hierna afgekort als W. Reg.) de wettelijke basis te creëren voor de nieuwe wijze van aanbidding ter registratie van onderhandse huurcontracten op een papieren drager, als onderdeel van het transversale project DigiFin.

In Nederland werd de registratie van onderhandse huurovereenkomsten vanaf 2013 afgeschaft. Waarom wordt er in België wel vastgehouden aan deze registratieverplichting? Een afschaffing ervan zou de administratieve last voor zowel de administratie als de verhuurder in belangrijke mate kunnen verminderen.

De minister antwoordt dat het hier gaat om een beleidsmaatregel die een regering in lopende zaken niet kan nemen.

De artikelen 19 tot 22 worden achtereenvolgens aangenomen met 6 stemmen en 4 onthoudingen.

TITEL 4

Wijziging aan het wetboek der successierechten

Art. 23

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Artikel 23 wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

tendent à insérer les articles 18/1 et 18/2. Pour la justification, il peut être renvoyé à l'amendement n° 3.

Les amendements n°s 6 et 7 sont également successivement adoptés par 7 voix et 3 abstentions.

TITRE 3

Modifications du code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe

Art. 19 à 22

M. Peter Dedecker (N-VA) fait observer que les articles 19 à 21 visent à créer, dans le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe (ci-après C. enreg.) la base légale du nouveau mode de présentation des baux papier sous seing privé, dans le cadre du projet transversal DigiFin.

Aux Pays-Bas, l'enregistrement des baux sous seing privé a été supprimé en 2013. Pourquoi s'obstine-t-on dès lors, en Belgique, à maintenir cette obligation d'enregistrement? En la supprimant, on allégerait significativement la charge administrative qui pèse sur l'administration comme sur le bailleur.

Le ministre répond qu'il s'agit, en l'occurrence, d'une mesure politique qu'un gouvernement en affaires courantes ne peut pas prendre.

Les articles 19 à 22 sont successivement adoptés par 6 voix et 4 abstentions.

TITRE 4

Modification du code des droits de succession

Article 23

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

TITEL 5

Douane & accijnzen

HOOFDSTUK 1

**Wijzigingen van de wet van 7 januari 1998
betreffende de structuur en de accijnstarieven
op alcohol en alcoholhoudende dranken**

Art. 24

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Artikel 23 wordt aangenomen met 7 stemmen en 3 onthoudingen.

HOOFDSTUK 2

**Wijzigingen van de wet van 21 december 2009
betreffende het accijnsstelsel
van alcoholvrije dranken en koffie**

Art. 25 tot 28

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij deze artikelen.

De artikel 25 tot 28 worden achtereenvolgens aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de algemene wet van 18 juli 1977
inzake douane en accijnzen**

Art. 29

De heer Peter Dedecker (N-VA) wijst erop dat artikel 29 aan de ambtenaren van de Algemene administratie van de douane en accijnzen de bevoegdheid geeft om identiteitsbewijzen te eisen. Aan personen die weigeren een identiteitsbewijs voor te leggen, zal voortaan een administratieve boete kunnen worden opgelegd.

De algemene regel is dat het identiteitsbewijs moet worden overgelegd bij elke vordering van de politie. Als dit niet gebeurt, kan men worden gestraft met een strafrechtelijke geldboete van zesentwintig tot vijfhonderd euro. Die bedragen moeten nog worden verhoogd met de strafrechtelijke opdecimen (x 7). Indien

TITRE 5

*Douane & accises*CHAPITRE 1ER**Modifications de la loi du 7 janvier 1998
concernant la structure et les taux des droits
d'accise sur l'alcool et les boissons alcoolisées**

Art. 24

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Il est adopté par 7 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE 2

**Modifications de la loi du 21 décembre 2009
relative au régime d'accise des boissons
non alcoolisées et du café**

Art. 25 à 28

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Ils sont successivement adoptés par 8 voix et 3 abstentions.

CHAPITRE 3

**Modification de la loi générale du 18 juillet 1977
sur les douanes et accises**

Art. 29

M. Peter Dedecker (N-VA) souligne que l'article 29 habilite les agents de l'Administration générale des douanes et accises à exiger des preuves d'identité. Les personnes qui refusent de présenter une preuve d'identité pourront désormais se voir infliger une amende administrative.

La règle générale est qu'une pièce d'identité doit être présentée à chaque fois que la police le demande. À défaut, une amende pénale de vingt-six à cinq cents euros peut être imposée. Ces montants doivent encore être augmentés des décimes additionnels pénaux (x7). En cas de circonstances atténuantes, les amendes

verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, kunnen de geldboeten beneden de zesentwintig euro worden verminderd tot 1 euro.

Als de betrokkene geen identiteitsbewijs voorlegt, mag de douanier de betrokkene maximum twee uur worden gevat in afwachting dat de politie komt. Als de betrokkene ook geen identiteitsbewijs kan voorleggen aan de politie kan die laatste ook nog eens strafrechtelijke geldboete opleggen. In hoeverre is de administratieve geldboete (opgelegd door de douane) en de strafrechtelijke geldboete (opgelegd door de politie) cumuleerbaar? Geldt dit enkel voor controles op de openbare weg of kunnen er ook op privaat domein controles worden uitgevoerd? Geldt dit ook voor personen die niet de volle 15 jaar oud zijn? Kan er bij een administratieve geldboete rekening worden gehouden met verzachtende omstandigheden, zoals dat het geval is bij de strafrechtelijke geldboete?

De minister antwoordt dat men hier heeft gebaseerd op de wetgeving inzake de private bewaking. Voorheen moesten de douaniers altijd een beroep doen op de politie als iemand weigerde een identiteitsbewijs voor te leggen. Dit zorgde voor veel tijdverlies. Daarom wordt de bevoegdheid nu aan de douaniers gegeven om identiteitsbewijzen op te eisen.

Het opleggen van een strafrechtelijke boete behoort tot de bevoegdheid van het parket en de politie. Alleszins lijkt een combinatie van een administratieve en een strafrechtelijke geldboete overdreven volgens de minister.

De minister bevestigt dat de controles enkel kunnen plaatsvinden op het openbaar domein. De minimumleeftijd blijft behouden op 15 jaar.

*
* *

Artikel 29 wordt aangenomen met 6 stemmen en 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK 4

Aanpassing van de boetes inzake accijnzen en instelling van de verbeurdverklaring van voertuigen bij vaststelling van een overtreding op het gebruik van gemerkte gasolie

Art. 30 tot 41

De heer Peter Dedecker (N-VA) merkt op dat de artikelen 30 tot 41 de minimumboetes inzake accijnzen en

inférieures à vingt-six euros peuvent être ramenées à un euro.

Si l'intéressé ne présente pas de pièce d'identité, le douanier peut retenir l'intéressé pendant deux heures maximum en attendant l'arrivée de la police. Si l'intéressé ne peut pas non plus présenter de preuve d'identité à la police, cette dernière peut encore infliger une amende pénale. Dans quelle mesure l'amende administrative (infligée par la douane) et l'amende pénale (infligée par la police) sont-elles cumulables? Cette règle s'applique-t-elle uniquement aux contrôles effectués sur la voie publique ou des contrôles peuvent-ils aussi avoir lieu sur le domaine privé? Concerne-t-elle également les personnes de moins de 15 ans accomplis? Une amende administrative peut-elle tenir compte de circonstances atténuantes, à l'instar des amendes pénales?

Le ministre répond que la proposition de loi s'est inspirée de la législation relative à la sécurité privée. Autrefois, les douaniers devaient systématiquement faire appel à la police lorsqu'une personne refusait de présenter une pièce d'identité. C'est pourquoi les douaniers sont désormais habilités à exiger une preuve d'identité.

L'imposition d'une amende pénale ressortit à la compétence du parquet et de la police. Le ministre estime que la combinaison d'une amende administrative et d'une amende pénale semble en tout cas exagérée.

Le ministre confirme que les contrôles ne peuvent avoir lieu que sur le domaine public. L'âge minimal reste fixé à 15 ans.

*
* *

L'article 29 est adopté par 6 voix et 5 abstentions.

CHAPITRE 4

Adaptation des amendes en matière d'accise et instauration de la confiscation des véhicules lors de la constatation d'une infraction relative à l'utilisation de gasoil marqué

Art. 30 à 41

M. Peter Dedecker (N-VA) fait observer que les articles 30 à 41 harmonisent les amendes minimales

harmoniseren en het rijden met rode diesel nog strenger bestraffen. Waarom wordt de minimumboete niet op 625 euro gebracht voor alle accijnzen?

Er wordt ook een regeling voorzien voor de verbeurdverklaring van voertuigen bij vaststelling van rijden met rode diesel. Hoe zal de douane optreden ten aanzien van leasingwagens die geen eigendom zijn van de bestuurder? In dat geval is een verbeurdverklaring toch niet mogelijk? Waarom is er enkel een verbeurdverklaring mogelijk en geen inbeslagname? Een verbeurdverklaring van een buitenlands voertuig van een buitenlandse chauffeur die betrapt wordt op het rijden met rode diesel heeft geen enkel zin, omdat het voertuig direct zal verdwijnen. Een inbeslagname is in dat geval noodzakelijk. Waarom werd de mogelijkheid tot inbeslagname niet weerhouden? Is dit geen discriminatie tussen Belgen en buitenlanders? Een inbeslagname is wettelijk wel mogelijk als er een verborgen tank wordt gevonden?

Vervolgens dient *de heer peter Dedecker (N-VA)* een amendement nr. 21 (DOC 54 3528/007) in dat ertoe strekt de minimumboete te harmoniseren op 625 euro en de sanctie proportioneel te maken in functie van de economische impact, namelijk in functie van de inhoud van de brandstoftank.

Het amendement voorziet dat de boete kan worden opgelegd aan de eigenaar van de nummerplaat of de bestuurder. Bovendien verschaft het amendement ook de mogelijkheid aan de douane om het voertuig te immobiliseren met een wielklem tot als de boete effectief is betaald.

De minister antwoordt dat amendement nr. 21 de aard van de boete wijzigt en proportioneel maakt in functie van de inhoud van de brandstoftank. Hij stelt voor om het door de administratie nader te laten onderzoeken.

Vervolgens dient *de heer Luk Van Biesen (Open Vld)* het amendement nr. 22 (DOC 54 3528/007) in om het artikel 38 in te trekken.

*
* *

De artikelen 30 tot 37 worden achtereenvolgens aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Amendement nr. 22 dat artikel 38 intrekt, wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen; Bijgevolg vervalt amendement nr. 21.

De artikelen 39 tot 41 worden achtereenvolgens aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

relatives aux accises et durcissent les sanctions à l'égard de l'utilisation de gasoil rouge. Pourquoi l'amende minimale n'est-elle pas portée à 625 euros pour toutes les accises?

Une réglementation est également prévue pour la confiscation des véhicules lors de la constatation d'une infraction relative à l'utilisation de gasoil marqué. Comment la douane interviendra-t-elle à l'égard des voitures de leasing qui ne sont pas la propriété du conducteur? Dans ce cas, une confiscation n'est tout de même pas possible? Pourquoi la confiscation est-elle la seule option possible, et non la saisie? La confiscation du véhicule étranger d'un chauffeur étranger qui est pris à rouler au gasoil rouge n'a aucun sens, puisque le véhicule disparaîtra directement. Une saisie est nécessaire dans ce cas. Pourquoi la possibilité de saisie n'a-t-elle pas été retenue? Ne s'agit-il pas d'une discrimination entre Belges et étrangers? Une saisie est légalement possible en cas de découverte d'un réservoir caché?

M. Peter Dedecker (N-VA) présente ensuite l'amendement n° 21 (DOC 54 3528/007) qui tend à harmoniser, l'amende minimale à 625 euros et à rendre la sanction proportionnelle à l'impact économique, c'est-à-dire au contenu du réservoir de carburant.

L'amendement prévoit que l'amende peut être infligée au titulaire de la plaque d'immatriculation ou au conducteur. Il permet en outre à la douane d'immobiliser le véhicule à l'aide d'un sabot jusqu'à ce que l'amende ait été effectivement payée.

Le ministre répond que l'amendement n° 21 modifie la nature de l'amende et la rend proportionnelle au contenu du réservoir de carburant. Il propose de le faire examiner par l'administration.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) présente ensuite l'amendement n° 22 (DOC 54 3528/007) en vue de retirer l'article 38.

*
* *

Les articles 30 à 37 sont successivement adoptés par 8 voix et 3 abstentions.

L'amendement n° 22 retirant l'article 38 est adopté par 8 voix et 3 abstentions. L'amendement n° 21 devient par conséquent sans objet.

Les articles 39 à 41 sont successivement adoptés par 8 voix et 3 abstentions.

TITEL 6

Hypotheekwet van 16 december 1851

Art. 43 tot 48

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij deze artikelen.

De artikelen 43 tot 48 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

TITEL 7

Asiel en immigratie

*Wijziging van wet van 5 april 1955
inzake de wedden van de ambtsdragers
bij de Raad van State en de magistraten
en leden van de griffie van de Raad
voor Vreemdelingenbetwistingen*

Art. 49

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Artikel 49 wordt eenparig aangenomen.

TITEL 8

*Wijzigingen aan het tax shelter regime
voor audiovisuele- en podiumwerken*

Art. 50 tot 52

De heer Benoît Dispa (cdH) dient de amendementen nrs. 11 en 12 (DOC 54 3528/005) in die ertoe strekken de artikelen 50 en 51 te wijzigen met het als het plafond van 750 000 euro op te trekken naar 1 500 000 euro.

De heer Ahmed Laaouej (PS) vraagt of de verhoging van de plafonds enkel geldt voor de podiumwerken. Wat vinden de sector van de audiovisuele werken en de podiumwerken van de verhoging van de plafonds. Zijn deze sectoren van mening dat de verhoging voldoende is?

De minister bevestigt dat de verhoging van de plafonds zowel geldt voor de audiovisuele werken als voor de podiumwerken.

De heer Luk Van Biesen (Open Vld) beaamt dat er veel overleg is gepleegd met de filmindustrie zowel in

TITRE 6

Loi hypothécaire du 16 décembre 1851

Art. 43 à 48

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Ils sont successivement adoptés à l'unanimité.

TITRE 7

Asile et immigration

*Modification de la loi du 5 avril 1955
relative aux traitements des titulaires
d'une fonction au Conseil d'État
et des magistrats et membres du greffe
du Conseil du Contentieux des étrangers*

Art. 49

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 49 est adopté à l'unanimité.

TITRE 8

*Modifications au régime de tax shelter
pour des œuvres audiovisuelles et scéniques*

Art. 50 à 52

M. Benoît Dispa (cdH) présente les amendements n°s 11 et 12 (DOC 54 3528/005) tendant à modifier les articles 50 et 51 afin de relever le plafond de 750 000 euros à 1 500 000 euros.

M. Ahmed Laaouej (PS) demande si le relèvement des plafonds vaut uniquement pour les œuvres scéniques. Que pense les secteurs des œuvres audiovisuelles et des œuvres scéniques du relèvement des plafonds? Ces secteurs estiment-ils que le relèvement est suffisant?

Le ministre confirme que le relèvement des plafonds vaut tant pour les œuvres audiovisuelles que pour les œuvres scéniques.

M. Luk Van Biesen (Open Vld) confirme que l'industrie du film, tant en Wallonie qu'en Flandre, a été maintes

Vlaanderen als in Wallonië. Het plafond wordt voor zowel de taxshelter voor de audiovisuele werken als voor de podiumwerken door dit wetsvoorstel op 850 000 euro gebracht. De spreker pleit ervoor het plafond niet nog eens te verhogen, anders dreigt de Europese Commissie de taxshelter-regeling aan te merken als staatssteun wat de het hele systeem onderuit kan halen. Hij vraagt dan ook de amendementen nrs. 11 en 12 niet te steunen.

De heer Benoît Piedboeuf (MR) onderschrijft volledig de stelling van de heer Van Biesen.

Amendement nr. 11 wordt verworpen met 7 tegen 4 stemmen.

Artikel 50 wordt eenparig aangenomen.

Amendement nr. 12 wordt verworpen met 7 tegen 4 stemmen.

Artikel 51 en 52 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

TITEL 9 (NIEUW)

Wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest

Er wordt een amendement nr. 19 (DOC 54 3528/006) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld)* c.s. dat ertoe strekt een titel 9 (nieuw) in te voeren met als opschrift: "Wet van 8 juli 2018 houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële contracten en tot uitbreiding van de toegang tot het centraal bestand van berichten van beslag, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest".

Amendement nr. 19 wordt aangenomen met 7 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 53 (nieuw)

Er wordt een amendement nr. 20 (DOC 54 3528/006) ingediend door *de heer Luk Van Biesen (Open Vld)* c.s. dat ertoe strekt een artikel 53 (*nieuw*) in te voeren in titel 9 (*nieuw*). Dit amendement betreft een wijziging die de praktische inwerkingtreding van het nieuwe CAP (centraal aanspreekpunt van rekeningen en financiële

fois consultée. La proposition de loi à l'examen porte le plafond dans le cadre du régime du *tax shelter* à 850 000 euros tant pour les œuvres audiovisuelles et pour les œuvres scéniques. L'intervenant préconise de ne pas relever encore une fois le plafond, sinon la Commission européenne risque de qualifier le régime du *tax shelter* d'aide d'État, ce qui peut compromettre tout le système. Il demande dès lors de ne pas soutenir les amendements n°s 11 et 12.

M. Benoît Piedboeuf (MR) se rallie entièrement à la thèse de M. Van Biesen.

L'amendement n^o11 est rejeté par 7 voix contre 4.

L'article 50 est adopté à l'unanimité.

L'amendement n^o12 est rejeté par 7 voix contre 4.

Les articles 51 et 52 sont successivement adoptés à l'unanimité.

TITRE 9 (NOUVEAU)

Loi du 8 juillet 2018 portant organisation d'un point de contact central des comptes et contrats financiers et portant extension de l'accès au fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession, de règlement collectif de dettes et de protêt

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'amendement n° 19 (DOC 54 3528/006) tendant à insérer un titre 9 (nouveau) intitulé: "Loi du 8 juillet 2018 portant organisation d'un point de contact central des comptes et contrats financiers et portant extension de l'accès au fichier central des avis de saisie, de délégation, de cession, de règlement collectif de dettes et de protêt".

L'amendement n° 19 est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

Art. 53 (nouveau)

M. Luk Van Biesen (Open Vld) et consorts présentent l'amendement n° 20 (DOC 54 3528/006) tendant à insérer un article 53 (*nouveau*) dans le titre 9 (*nouveau*). Cet amendement concerne une modification qui devrait améliorer les règles pratiques relatives à l'entrée en vigueur du nouveau PCC (point de contact central des

contracten) gehouden door de Nationale Bank van België dient te verbeteren.

De heer Ahmed Laaouej (PS) stelt vast dat de praktische inwerkingtreding van het CAP enige vertraging heeft opgelopen omdat er een probleem was bij de overdracht van bepaalde gegevens. Daardoor konden de nodige koninklijke besluiten niet worden opgesteld. Kan de minister aangeven wanneer het CAP nu operationeel zal zijn?

De minister bevestigt dat het CAP operationeel zal zijn in augustus 2019. De koninklijke besluiten zullen eerstdaags worden gepubliceerd.

Amendement nr. 20 dat een artikel 53 (*nieuw*) invoert, wordt aangenomen met 7 stemmen en 4 onthoudingen.

*
* *

Het gehele wetsvoorstel, aldus geamendeerd, wordt met inbegrip van een aantal wetgevingstechnische correcties, aangenomen met 7 stemmen en 4 onthoudingen.

De rapporteur,

Gautier CALOMNE

De voorzitter,

Eric VAN ROMPUY

Bepalingen die uitvoeringsmaatregelen vergen (art. 78,2 van het Reglement van de Kamer): de artikelen 5, 11°, 18, 24 en 28 (op basis van de nieuwe nummering van de tekst aangenomen door de commissie).

comptes et contrats financiers) tenu par la Banque nationale de Belgique.

M. Ahmed Laaouej (PS) constate que les règles pratiques relatives à l'entrée en vigueur du PCC ont pris un certain retard en raison d'un problème concernant le transfert de certaines données. De ce fait, les arrêtés royaux nécessaires n'ont pas pu être rédigés. Le ministre pourrait-il préciser quand le PCC sera opérationnel?

Le ministre confirme que le PCC sera opérationnel en août 2019. Les arrêtés royaux seront publiés prochainement.

L'amendement n° 20, tendant à insérer un article 53 (*nouveau*), est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, en ce compris quelques corrections d'ordre légistique, est adopté par 7 voix et 4 abstentions.

Le rapporteur,

Gautier CALOMNE

Le président,

Eric VAN ROMPUY

Dispositions qui nécessitent des mesures d'exécution (art. 78, 2 du Règlement de la Chambre): les articles 5, 11°, 18, 24 et 28 (sur la base de la nouvelle numérotation du texte adopté par la commission).

BIJLAGE / ANNEXE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 64.323/2-3
van 4 januari 2019

avis 64.323/2-3
du 4 janvier 2019

over

sur

een voorontwerp van wet
'houdende diverse fiscale
bepalingen en tot wijziging van
artikel 1, § 1ter, van de wet
van 5 april 1955'

un avant-projet de loi 'portant
des dispositions fiscales
diverses et modifiant
l'article 1er, § 1ter, de la loi du
5 avril 1955'

†L.W.-BERTINDADA-GECDV†

Op 25 september 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende diverse fiscale bepalingen en tot wijziging van artikel 1, § 1ter, van de wet van 5 april 1955'.

Titels 1, 6 en 7 zijn door de tweede kamer onderzocht op 22 oktober 2018. De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Luc DETROUX en Patrick RONVAUX, staatsraden, Sébastien VAN DROOGHENBROECK en Jacques ENGLEBERT, assessoren, en Béatrice DRAPIER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Xavier DELGRANGE, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Titels 1 tot 5 zijn door de derde kamer onderzocht op 30 oktober 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Peter SOURBRON, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, en Dries VAN EECKHOUTTE en Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 januari 2019.

*

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

Le 25 septembre 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'portant des dispositions fiscales diverses et modifiant l'article 1er, § 1ter, de la loi du 5 avril 1955'.

Les titres 1er, 6 et 7 ont été examinés par la deuxième chambre le 22 octobre 2018. La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT, président de chambre, Luc DETROUX et Patrick RONVAUX, conseillers d'État, Sébastien VAN DROOGHENBROECK et Jacques ENGLEBERT, assesseurs, et Béatrice DRAPIER, greffier.

Le rapport a été présenté par Xavier DELGRANGE, premier auditeur chef de section.

Les titres 1 à 5 ont été examinés par la troisième chambre le 30 octobre 2018. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Peter SOURBRON, conseillers d'État, et Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Les rapports ont été présentés par Kristine BAMS, premier auditeur chef de section, et Dries VAN EECKHOUTTE et Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 4 janvier 2019.

*

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

TITEL 1 – ALGEMENE BEPALING

2. Deze titel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

TITEL 2 – WIJZIGINGEN INZAKE INKOMSTENBELASTINGEN

Hoofdstuk 1 – Spin-off

Artikel 2

3. Artikel 2 van het voorontwerp strekt tot aanvulling van artikel 264, eerste lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92) met een vierde punt. Met die nieuwe bepaling wordt onder bepaalde voorwaarden vrijstelling van roerende voorheffing verleend op het gedeelte van dividenden dat door een beursgenoteerde vennootschap aan een rijksinwoner wordt toegekend onder de vorm van aandelen van een beursgenoteerde vennootschap in het kader van een zogenaamde “spin-off-verrichting” (inbreng van een bedrijfsafdeling of een tak van werkzaamheid). Er is onder meer vereist dat die herstructureringsverrichting plaatsvindt in een staat waarmee België een regeling ter voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten en waarmee inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden worden uitgewisseld, en dat die verrichting in die staat als belastingneutraal of vrijgesteld van belasting wordt beschouwd.

4. Zoals bekend, geldt het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel ook in belastingzaken. Bij artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet algemeen geformuleerde gelijkheidsbeginsel. Een verschil in behandeling moet derhalve kunnen worden verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat een intern-Belgische spin-off-verrichting voor de aandeelhouders of vennoten “geen fiscale gevolgen” heeft “als gevolg van de belastingneutraliteit van deze verrichting” en dat het voorontwerp ertoe strekt te voorzien in een vergelijkbare regeling voor buitenlandse spin-off-verrichtingen. Alle spin-offs worden derhalve op dezelfde manier behandeld.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

De ontworpen regeling is evenwel beperkt tot spin-offs: met spin-offs vergelijkbare handelingen vallen niet onder de ontworpen gunstige regeling. Bij wijze van voorbeeld kan worden gedacht aan een aandelensplitsing door een buitenlandse vennootschap, waarbij de aandeelhouder de (Belgische) roerende voorheffing verschuldigd zal zijn. Zoals de Inspectie van Financiën opmerkt is er geen reden om een spin-off te beschouwen als een dividend: een deel van de bedrijvigheid wordt afgesplitst en verzelfstandigd, terwijl de som van beide delen gelijk is aan de oorspronkelijke waarde. Voor een dergelijke aandelensplitsing lijkt dezelfde argumentatie te gelden als voor een spin-off.

Aan de gemachtigde is een verantwoording gevraagd voor de beperking tot spin-offs. Het antwoord luidde:

“Deze maatregel is genomen om tegemoet te komen aan de vele parlementaire vragen die in het verleden zijn gesteld over de fiscale behandeling van de nieuwe aandelen die zijn verkregen n.a.v. een buitenlandse spin-off en focust daarom enkel op dergelijke situaties. Daarnaast is de situatie van een aandelensplitsing te verschillend van deze van een spin-off om deze maatregel zonder meer uit te breiden naar aandelensplitsingen. In een later stadium kan eventueel worden nagegaan of wetgevend ingrijpen voor de fiscale behandeling van aandelensplitsingen vereist is en indien ja, hoe dit het best dient te gebeuren.”

Enkel indien kan worden verantwoord waarom “de situatie van een aandelensplitsing te verschillend [is] van deze van een spin-off om deze maatregel zonder meer uit te breiden naar aandelensplitsingen” en eventueel ook naar andere, vergelijkbare situaties, kan de ontworpen maatregel doorgang vinden.

Hoofdstuk 2 – Bedrijfsvoorheffing

Artikel 5

5. In het ontworpen artikel 275⁵, § 5, zevende lid, van het WIB 92 (artikel 5, 9°, van het voorontwerp) wordt het begrip “de afgevlakte gezondheidsindex van september 2017 (103,42)” gehanteerd, waarmee verwezen wordt naar het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2, § 2, van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ‘ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van ’s lands concurrentievermogen’, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994 ‘houdende sociale bepalingen’.

Ter wille van de rechtszekerheid en de duidelijkheid verdient het aanbeveling om in de ontworpen bepaling uitdrukkelijk te refereren aan de genoemde bepaling.

6. In artikel 5, 10°, van het voorontwerp is de zinsnede “zoals vervangen door de bepaling onder 1°” te vervangen door de zinsnede “zoals vervangen door de bepaling onder 9°”.

7. Artikel 5, 11°, van het voorontwerp voegt in artikel 275⁵, § 5, van het WIB 92 een regeling in waarbij de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, sommige bedragen vermeld in die paragraaf in een bepaalde mate kan verhogen. Het koninklijk besluit dat op basis van die regeling wordt genomen, zal worden geacht geen uitwerking te hebben gehad

†L-W-BERTINADADA-GECDVT†

indien het niet binnen de twaalf maanden na de datum van de bekendmaking ervan wordt bekrachtigd.

Het Grondwettelijk Hof aanvaardt in welbepaalde omstandigheden dat met een dergelijk mechanisme wordt gewerkt, waarbij ondanks het legaliteitsbeginsel inzake belastingen essentiële elementen van de belasting toch door de uitvoerende macht worden bepaald. Dat is met name het geval wanneer de wetgever zich in de onmogelijkheid bevindt om zelf alle essentiële elementen van een belasting vast te stellen omdat de inachtneming van de parlementaire procedure hem niet zou in staat stellen om met de vereiste spoed te handelen om een doelstelling van algemeen belang te verwezenlijken.²

Aangezien de fiscale aangelegenheid een bevoegdheid is die bij de Grondwet aan de wet wordt voorbehouden en elke delegatie die betrekking heeft op het bepalen van één van de essentiële elementen van de belasting, in beginsel ongrondwettig is, is het niet toegestaan een dergelijk mechanisme in algemene zin op te zetten. Het gebruik ervan is slechts mogelijk als op basis van de concrete omstandigheden kan worden aangetoond dat de wetgever niet tijdig kan handelen en dit zolang die toestand aanhoudt, en onder de voorwaarden die in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof worden gesteld.

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt ter zake enkel gesteld dat de verhoging dient “[o]m rekening te kunnen houden met een eventuele stijging van de lonen bovenop indexerings”. Dit lijkt op zichzelf bezwaarlijk te kunnen worden beschouwd als een verantwoording waarbij uit “concrete omstandigheden” blijkt dat “de wetgever niet tijdig kan handelen”.

Hieromtrent ondervraagd verklaarde de gemachtigde:

“De voorwaarde inzake het minimum bruto uurloon (artikel 275⁵, § 5, eerste lid, derde streepje, WIB 92) kan slechts ten volle effectief zijn als dat minimum bruto uurloon zo nauw mogelijk aansluit bij de evolutie van de lonen zelf. Door een delegatie aan de Koning te verlenen om dat minimum bruto uurloon binnen een welbepaalde marge aan te passen, kan er relatief snel worden ingegrepen wanneer zou worden vastgesteld dat de evolutie van het minimum bruto uurloon al te veel achterloopt op de evolutie van de lonen van de betrokken werknemers in het algemeen.”

Het is raadzaam deze meer omstandige verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting.

Artikel 7

8. Artikel 7 van het voorontwerp regelt de inwerkingtreding van de bepalingen van titel 2, hoofdstuk 2, ervan.

8.1. Artikel 7, eerste lid, van het voorontwerp bepaalt dat de artikelen 4 en 5, 1° tot 4°, van toepassing zijn “op de bezoldigingen die vanaf 1 januari 2017 worden betaald of toegekend”.

² Zie bv.: GwH 17 juli 2003, nr. 100/2003, B.11.2; GwH 13 maart 2008, nr. 54/2008, B.16; GwH 27 mei 2008, nr. 83/2008, B.5.2; GwH 7 juli 2016, nr. 107/2016, B.4.2.

De gemachtigde lichtte deze bepaling toe door te verklaren dat “de betrokkenen (...) sedert 1 januari 2017 geen vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing meer [hebben] gevraagd”.

Gelet daarop lijkt de terugwerkende kracht niet problematisch, maar is ze ook niet noodzakelijk. Indien de wetgever toch zou vasthouden aan de retroactieve inwerkingtreding, moet er sprake zijn van bezoldigingen die vanaf de betrokken datum “zijn betaald of toegekend” (niet: worden).

8.2. Artikel 7, tweede lid, van het voorontwerp bepaalt dat artikel 5, 5° tot 9°, “van toepassing [is] op de bezoldigingen die vanaf 1 januari 2018 worden betaald of toegekend”.

Aan de gemachtigde werd de volgende vraag gesteld:

“Kan u de terugwerkende kracht verantwoorden van artikel 5, 5° tot 9°? Wat 5° en 7° betreft lijkt er immers sprake te zijn van een verstrenging, hetgeen de terugwerkende kracht hoe dan ook compliceert. Maar meer in het algemeen rijst ook de vraag: hoe kan (of moet) een regeling inzake de storting van de bedrijfsvoorheffing in praktijk terugwerkende kracht krijgen?”

Het antwoord luidde:

“Gelet op de inwerkingtreding van de wet van 26 maart 2018, (...) is artikel 5, 5° tot 9°, van toepassing op de bezoldigingen die vanaf 1 januari 2018 worden betaald of toegekend.

Wat het 5° en 7° betreft, zijn dit verduidelijkingen aan de voormelde wet die initieel de bedoeling waren van de wetgever, maar waarover twijfel kon bestaan:

5° Voor dezelfde werknemers is er geen cumul mogelijk tussen de ‘klassieke’ vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid (artikel 275³, §§ 1 en 2, WIB 92) of de verhoogde vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor een volcontinu arbeidssysteem (artikel 275³, § 3, WIB 92), en de nieuwe vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid - werken in onroerende staat (artikel 275³, § 5, WIB 92).

7° Onder het begrip ‘bruto uurloon’ moet worden verstaan het uurloon voor inhouding van de persoonlijke sociale zekerheidsbijdragen.”³

De verantwoording voor de terugwerkende kracht van artikel 5, 5° en 7°, komt in essentie neer op de verantwoording voor de toepassing van een interpretatieve wet, ook al is de ontworpen bepaling niet uitdrukkelijk als dusdanig geformuleerd.

Een wetsbepaling is interpretatief wanneer ze aan een bepaling een betekenis geeft die de wetgever bij de aanneming ervan heeft willen geven en die zij redelijkerwijze kon krijgen.⁴

³ Met de verwijzing naar “de wet van 26 maart 2018” wordt bedoeld op de wet van 26 maart 2018 ‘betreffende de versterking van de economische groei en de sociale cohesie’, waarvan artikel 74 diverse wijzigingen aanbracht in artikel 275³ van het WIB 92 en artikel 75 bepaalde dat het hoofdstuk “van toepassing [is] op de bezoldigingen die vanaf 1 januari 2018 worden betaald of toegekend”.

⁴ GwH 21 juni 2006, nr. 102/2006, B.5.2; GwH 1 september 2008, nr. 128/2008, B.8.1; GwH, 12 november 2009, nr. 180/2009, B.5; GwH 26 november 2009, nr. 192/2009, B.7; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.4; GwH 12 juli 2012, nr. 90/2012, B.13.2; GwH 7 november 2013, nr. 150/2013, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5.

Het is eigen aan een interpretatieve bepaling dat zij gevolg heeft met uitwerking vanaf de datum van de inwerkingtreding van de geïnterpreteerde bepaling.⁵ De waarborg van de niet-retroactiviteit van de wetten, waarvan slechts onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken,⁶ kan evenwel niet worden omzeild door een wetsbepaling met terugwerkende kracht als een interpretatieve wetsbepaling voor te stellen.⁷ Een interpretatieve wet vindt haar bestaansreden in het opheffen van de rechtsonzekerheid die is ontstaan door het onzekere of het betwiste karakter van een wetsbepaling.

Derhalve is een interpretatieve bepaling alleen aanvaardbaar wanneer de tekst die de wetgever beoogt uit te leggen, onduidelijk is en voor een verschillende interpretatie vatbaar is. De betekenis die de wetgever in de interpretatieve wet aan de betrokken wetsbepaling heeft gegeven, moet eraan door de rechter ook zonder tussenkomst van de wetgever kunnen worden gegeven.⁸

Tenzij de stellers van het voorontwerp kunnen aantonen dat het ontworpen artikel 275⁷, tweede lid, b, van het WIB 92 de betekenis weergeeft die de wetgever met de bedoelde bepaling voor ogen had en die zij redelijkerwijze kon krijgen, kan het niet om een interpretatieve bepaling gaan, maar gaat het om een regeling waaraan terugwerkende kracht wordt verleend.

In dat geval moet worden getoetst aan de voorwaarden die het Grondwettelijk Hof in dat verband vooropstelt. De niet-retroactiviteit van wetten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.⁹ Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscollages te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten

⁵ GwH 12 november 2009, nr. 180/2009, B.5; GwH 12 juli 2012, nr. 90/2012, B.13.2; GwH 7 november 2013, nr. 150/2013, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5.

⁶ Zie bijvoorbeeld: GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.8; GwH 31 mei 2012, nr. 68/2012, B.13; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

⁷ GwH 19 december 2002, nr. 189/2002, B.12.2; GwH 21 juni 2006, nr. 102/2006, B.5.2; GwH 15 december 2011, nr. 188/2011, B.4; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.5; GwH 1 juni 2017, nr. 68/2017, B.3.

⁸ Cass. 17 januari 2008, F.07.0057.N; Cass. 19 mei 2014, C.13.0310.N; Cass. 7 april 2016, F.14.0097.N; Cass. 24 januari 2017, P.16.0893.N.

⁹ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2.

nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.¹⁰

Het komt in dat geval toe aan de stellers van het voorontwerp om de terugwerkende kracht, mede in het licht van het voorgaande, omstandiger te verantwoorden in de memorie van toelichting.

Eventueel kan worden gewerkt met een overgangsregeling voor de belastingplichtigen voor wie de aan te nemen regeling nadelig is.

Hoofdstuk 3 – Bekrachtiging van een koninklijk besluit

Artikel 8

9. Artikel 8 van het voorontwerp strekt tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 10 december 2017 ‘tot wijziging van het KB/WIB 92, op het stuk van de bedrijfsvoorheffing’.

Die bekrachtiging is vereist op grond van artikel 275, § 3, van het WIB 92. Krachtens die bepaling dient de Koning een ontwerp van bekrachtigingswet in te dienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers, “onmiddellijk indien ze in zitting zijn, zoniet bij de opening van de eerstvolgende zitting”.

Er moet worden vastgesteld dat het wetsontwerp tot bekrachtiging niet “onmiddellijk” – dat wil zeggen zonder verwijl – is ingediend. De vraag is wat de gevolgen kunnen zijn van het niet onmiddellijk indienen van een wetsontwerp ter bekrachtiging.

Door niet onmiddellijk – of van zodra dit mogelijk was – een wetsontwerp tot bekrachtiging in te dienen bij de Kamer van volksvertegenwoordigers neemt de uitvoerende macht het risico dat de rechtskracht aan de betrokken besluiten wordt ontnomen, doordat ze naar aanleiding van een annulatieberoep worden vernietigd door de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak,¹¹ of doordat het Grondwettelijk Hof naderhand de bekrachtigingswet vernietigt omdat de bekrachtiging niet binnen een relatief korte termijn is gebeurd.¹² Het is

¹⁰ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bv.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

¹¹ Indien die daarover uitspraak doet vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van de bekrachtigingswet.

¹² Zie in dit verband de arresten nrs. 60/2002 van 28 maart 2002 en 100/2003 van 17 juli 2003 van het Grondwettelijk Hof. In arrest nr. 60/2002 oordeelde het Hof dat, omdat de regeling beperkt was tot de omzetting van een aantal technische voorschriften van EG-richtlijnen waarbij de Koning in hoge mate gebonden was door de inhoud van de om te zetten bepalingen, de laattijdige bekrachtiging geen schending uitmaakt van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. In arrest nr. 100/2003 werd geoordeeld dat doordat een koninklijk besluit door de wetgever niet was bekrachtigd binnen de termijn vastgesteld in de machtigingswet en doordat integendeel die termijn retroactief werd gewijzigd teneinde een niet-tijdige bekrachtiging te dekken, de wet inbreuk maakt op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 170 ervan, en met het algemeen beginsel van niet-retroactiviteit van de wetten. Alhoewel beide arresten in een zeer specifieke context tot stand zijn gekomen, blijkt eruit wel dat het Grondwettelijk Hof telkens de wettigheid van de laattijdige bekrachtiging onderzoekt.

10/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

daarom aan te bevelen om in het vervolg zonder verwijl een wetsontwerp ter bekrachtiging bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen, telkens een dergelijk besluit wordt vastgesteld.¹³

Hoofdstuk 4 – Schuldenaars van de roerende voorheffing – Interpretatieve bepaling

Artikel 9

10. Artikel 9 van het voorontwerp is een autonome bepaling waarin wordt bepaald hoe de artikelen 261 en 262, 1°, a), van het WIB 92 dienen te worden uitgelegd. Het gaat om een interpretatieve bepaling die noodzakelijk wordt geacht ingevolge recente rechtspraak van het Hof van Cassatie.

Voor beschouwingen over interpretatieve bepalingen en het mogelijk alternatief ervoor (de bepaling aannemen en er terugwerkende kracht aan verlenen), wordt verwezen naar opmerking 8.

In de memorie van toelichting wordt voorgehouden dat de interpretatie dient “om op een eenduidige manier de wil van de wetgever weer te geven, zijnde dat wat betreft de roerende inkomsten van Belgische oorsprong en de roerende inkomsten van buitenlandse oorsprong die in België door een aan de [rechtspersonenbelasting] onderworpen belastingplichtige worden geïnd, deze laatste slechts als schuldenaar van de [roerende voorheffing] wordt aangewezen in de gevallen waar de afwezigheid van inhouding van [roerende voorheffing] aan de bron een rechtsgrondslag heeft”. Daarbij wordt gerefereerd aan “de wil van de wetgever van 1993 (zie, Wet van 22 juli 1993 houdende fiscale en financiële bepalingen)”.¹⁴

Bij artikel 7 van de wet van 22 juli 1993 ‘houdende fiscale en financiële bepalingen’ is artikel 262, 1°, van het WIB 92 vervangen door de volgende bepaling:

“1° inkomsten van roerende goederen en kapitalen en diverse inkomsten vermeld in artikel 90, 6°, verkregen door aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtigen ingeval die inkomsten :

a) zonder enige inhouding of storting van roerende voorheffing zijn toegekend of betaalbaar gesteld, indien het inkomsten van Belgische oorsprong betreft;

b) zonder bemiddeling van een in België gevestigde tussenpersoon in het buitenland zijn verkregen, indien het inkomsten van buitenlandse oorsprong betreft.”

¹³ Intussen is opnieuw een gelijkaardig besluit tot stand gekomen, namelijk het koninklijk besluit van 7 december 2018 ‘tot wijziging van het KB/WIB 92, op het stuk van de bedrijfsvoorheffing’.

¹⁴ Aan het einde van de bespreking van artikel 9 van het voorontwerp wordt in de memorie van toelichting ook nog een voorbehoud geformuleerd inzake het X/N-liquidatiestelsel. Daarvan is evenwel niets terug te vinden in de ontworpen bepalingen.

Bij artikel 7 van de wet van 16 april 1997 'houdende diverse fiscale bepalingen' is artikel 262, 1°, echter opnieuw vervangen door de volgende bepaling, die nagenoeg overeenstemt met de thans geldende tekst van die bepaling:

"1° inkomsten van kapitalen en roerende goederen en diverse inkomsten vermeld in artikel 90, 6°, verkregen door aan de rechtspersonenbelasting onderworpen belastingplichtigen *in zoverre overeenkomstig de vigerende wettelijke en reglementaire bepalingen een roerende voorheffing verschuldigd is* en in de gevallen waar die inkomsten:

a) ofwel zijn toegekend of betaalbaar gesteld, als het gaat om inkomsten van Belgische oorsprong, ofwel zijn geïnd of verkregen in België, als het gaat om inkomsten van buitenlandse oorsprong, zonder enige inhouding of storting van roerende voorheffing;

b) zonder bemiddeling van een in België gevestigde tussenpersoon in het buitenland zijn geïnd of verkregen, indien het inkomsten van buitenlandse oorsprong betreft" (cursivering toegevoegd).

De aanvulling "in zoverre overeenkomstig de vigerende wettelijke en reglementaire bepalingen een roerende voorheffing verschuldigd is" gebeurde in het kader van de invoering van een verzaking aan roerende voorheffing voor dividenden van een beleggingsvennootschap met vast kapitaal voor de belegging in niet-genoteerde aandelen (hierna: *privak*). Zij werd door de wetgever als volgt verantwoord:

"Het is evenwel passend het Wetboek van de inkomstenbelastingen te wijzigen om deze vrijstelling effectief te maken en dit zowel voor de particulieren die aangifteverplichtingen hebben, als voor de belastingplichtigen die aan de rechtspersonenbelasting onderworpen zijn, die de verplichting hebben zelf de voorheffing te storten wanneer die niet werd ingehouden".¹⁵

De wetgever wilde met deze toevoeging voorkomen dat, zoals in het kader van de *privak*, particulieren die aangifteverplichtingen hebben en belastingplichtigen onderworpen aan de rechtspersonenbelasting toch nog roerende voorheffing zouden moeten betalen op ontvangen roerende inkomsten die door de wet of een reglementaire bepaling uitdrukkelijk vrijgesteld zijn van roerende voorheffing aan de bron. Of anders uitgedrukt: wanneer de verzaking aan de bron terecht werd toegepast, kan artikel 262, 1°, van het WIB 92 niet worden toegepast, behoudens wanneer expliciet in de toepassing ervan is voorzien in de verzakingsbepaling zelf. Een dergelijke uitzondering komt niet veel voor. Een voorbeeld hiervan is artikel 4, eerste lid, 2°, van het koninklijk besluit van 26 mei 1994 'over de inhouding en de vergoeding van de roerende voorheffing overeenkomstig hoofdstuk I van de wet van 6 augustus 1993 betreffende de transacties met bepaalde effecten'.¹⁶

¹⁵ *Parl.St.* Kamer, 1996-97, nr. 885/1, 2.

¹⁶ Die bepaling luidt: "De categorieën personen waarvoor overeenkomstig artikel 16, 1° van de wet wordt afgezien van de inning van de roerende voorheffing zijn:

(...)

2° onverminderd de toepassing van artikel 262, 1° en 5° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, de instellingen, verenigingen of vennootschappen, bedoeld in artikel 2, § 3 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, andere dan deze bedoeld onder 1° en 3°);

(...)."

Zie ook: B. DE COCK en K. VAN DUYSSE, "Schuldenaar RV en RPB: fiscus past standpunt opnieuw aan", *Fiscoloog* nr. 1567, 23 mei 2018, 11-12.

Uit het voorgaande blijkt dus dat men voor de interpretatie wil teruggrijpen naar de bedoeling van de wetgever zoals die in 1993 tot uiting is gebracht, zonder rekening te houden met de bedoeling van de wetgever in 1997. Aangezien de vooropgestelde interpretatie niet spoort met de regeling die in 1997 door de wetgever is aangenomen, kan niet worden aanvaard dat het om een echte interpretatieve bepaling gaat. Men zou om de geldende tekst te interpreteren kunnen teruggrijpen naar de wil van de wetgever in 1997, maar niet naar de wil van de wetgever in 1993. Er is immers geen continuüm tussen de wet van 22 juli 1993 en de geldende tekst van de te interpreteren bepaling.

Als zodanig kan de ontworpen interpretatieve bepaling geen doorgang vinden.

Hoofdstuk 5 – Diverse wijzigingen

Artikel 11

11. Artikel 11 van het voorontwerp voegt aan artikel 134, § 4, van het WIB 92 een lid toe dat als volgt luidt:

“Het vorige lid wordt evenwel niet toegepast wanneer de aanslag erdoor wordt verhoogd.”

Dat vorige lid, namelijk artikel 134, § 4, derde lid, van het WIB 92, luidt:

“In afwijking van het eerste lid, 2°, worden de in artikel 132 bedoelde toeslagen toegevoegd aan het basisbedrag van de belastingvrije som van de echtgenoot met het laagste belastbare inkomen wanneer daardoor de belasting Staat verhoogd met de belasting op de in de artikelen 17, § 1, 1° tot 3°, en 90, eerste lid, 6° en 9°, bedoelde inkomsten en op de meerwaarden op roerende waarden en titels die op grond van artikel 90, eerste lid, 1°, belastbaar zijn, voor beide echtgenoten samen genomen, wordt verlaagd.”¹⁷

In de memorie van toelichting wordt over deze bepaling het volgende gesteld:

“De wet van 25 december 2017 houdende diverse bepalingen III heeft artikel 134, § 4, WIB 92, vanaf aanslagjaar 2018 gewijzigd om de regels voor de aanrekening van de toeslagen voor personen ten laste in geval van een gemeenschappelijke aanslag in overeenstemming te brengen met het Unierecht en het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel (artikelen 6 en 7 van de voormelde wet van 25 december 2017).

In geval van een gemeenschappelijke aanslag is de algemene regel nog steeds dat de toeslagen voor personen ten laste worden gevoegd bij het basisbedrag van de belastingvrije som van de echtgenoot met het hoogste gezamenlijk belaste inkomen (in beginsel de meest voordelige aanrekening). Sinds aanslagjaar 2018 geldt echter ook een bijkomende regel waarbij de toeslagen op de belastingvrije som bij het basisbedrag van de belastingvrije som van de andere echtgenoot worden gevoegd als dit leidt tot een lagere belasting op het niveau van de belasting Staat (alternatieve aanrekenregel). Op die manier is het automatisme waarbij de toeslagen op de belastingvrije som steeds worden toegekend aan de echtgenoot met het hoogste gezamenlijk belaste inkomen, ook wanneer

¹⁷ In de bij de adviesaanvraag gevoegde geconsolideerde versie van de bepalingen die door het voorontwerp worden gewijzigd zijn het tweede en het derde lid van artikel 134, § 4, van het WIB 92 omgewisseld.

hij bv. inkomsten heeft die bij verdrag zijn vrijgesteld en dus (een deel van) het voordeel van die toeslagen op de belastingvrije som kan verloren gaan, doorbroken. De alternatieve aanrekenregel is niet enkel van toepassing wanneer de echtgenoot met het hoogste gezamenlijk belaste inkomen inkomsten heeft van buitenlandse oorsprong; het gaat om een algemene maatregel.

Het al dan niet voordelig zijn van de toepassing van de alternatieve aanrekenregel wordt geëvalueerd op het niveau van de belasting Staat, dus vóór toepassing van de autonomiefactor, de andere federale belastingverminderingen en de gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting. Dit kan in een aantal gevallen aanleiding geven tot ongewenste effecten, zoals een aanzienlijk hogere belasting op het einde van de rit.

Daarom wordt voorgesteld om een bijkomend evaluatieniveau in te lassen, i.c. op het niveau van het bedrag van de aanslag (inclusief bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid). Wanneer de alternatieve aanrekenregel leidt tot een lagere belasting op het niveau van de belasting Staat, maar ook tot een hogere belasting op het niveau van het bedrag van de aanslag, zal de alternatieve aanrekenregel niet worden toegepast.

Deze ‘correctie’ op de toepassingsvoorwaarden van de alternatieve aanrekenregel, treedt, net als de alternatieve aanrekenregel zelf, in werking vanaf aanslagjaar 2018.”

12.1. Aan de gemachtigde werd gevraagd voorbeelden te geven van gevallen waarin de actueel geldende regeling zou kunnen leiden tot de bedoelde ongewenste effecten, zoals een aanzienlijk hogere belasting.

Het antwoord van de gemachtigde luidt:

“(voorafgaande opmerking: in de voorbeelden wordt abstractie gemaakt van de bijzondere bijdrage sociale zekerheid)

voorbeeld 1 (aanslagjaar 2018)

Een echtpaar gevestigd in het Vlaamse Gewest heeft 4 kinderen ten laste (toeslag van 14.420 euro).

Echtgenoot 1 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 45.500 euro, echtgenoot 2 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 22.750 euro. Op die inkomsten is 16.500 euro bedrijfsvoorheffing ingehouden.

Beide echtgenoten hebben voor 2.360 euro uitgaven gedaan die in aanmerking komen voor de Vlaamse geïntegreerde woonbonus voor een lening aangegaan in 2017.

Op het niveau van de belasting Staat is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen voordeliger ($16.106 + 235 = 16.341$ euro t.o.v. $10.941 + 5.460 = 16.401$ euro geeft een verschil van 60 euro in het voordeel van de belastingplichtige). De echtgenoot met het laagste inkomen heeft immers recht heeft op de verhoogde belastingvrije som, terwijl dat niet het geval is voor de andere echtgenoot. Het verschil tussen de gewone en de verhoogde belastingvrije som, 300 euro, geeft door de toevoeging van de toeslag voor kinderlast aanleiding tot een belastingvoordeel van 45 pct. (tarief dat wordt toegepast op de belastingvrije sommen vanaf 21.190 euro) in plaats 25 pct (tarief dat van toepassing is tot 8.930 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570

†L.W-BERTMADDA-GECDVT†

14/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-1.717,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde belasting Staat	12.086,43	176,35
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
gewestelijke woonbonus	-944,00	-58,65
		-176,53
federale personenbelasting	12.086,43	176,53
gewestelijke personenbelasting	3.075,57	-176,53
totale personenbelasting	15.162,00	
PBgem (8 pct.)	1.212,96	
totaal	16.374,96	
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00	
saldo	125,04 euro	

Op het niveau van de aanslag is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen echter nadeliger (een teruggave van 125,04 euro t.o.v. een teruggave van 825,96 euro geeft een verschil van 700,92 euro in het nadeel van de belastingplichtige). De gewestelijke opcentiemen en de gereduceerde belasting Staat van de echtgenoot met het laagste inkomen zijn door het in mindering brengen van de belasting op de toeslag op de belastingvrije voor 4 kinderen ten laste immers zo gedaald dat ze onvoldoende zijn om het volledige voordeel van de geïntegreerde woonbonus, die niet in een belastingkrediet kan worden omgezet, te kunnen verlenen aan echtgenoot 2.

‡LW-BERTMADADA-GECDVT‡

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

15/57

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	14.420	
	21.690	7.570
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-6.982,50	-1.892,50
	10.941,00	5.460,00
gereduceerde belasting Staat	8.210,45	4.097,35
gewestelijke opcentiemen	2.730,55	1.362,66
gewestelijke woonbonus	-944,00	-944,00
federale personenbelasting	8.210,45	4.097,35
gewestelijke personenbelasting	1.786,55	418,66
totale personenbelasting	14.513,00	
PBgem (8 pct.)	1.161,04	
totaal	15.674,04	
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00	
saldo	825,96 euro	

Vermits de alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen op het niveau van de aanslag nadelig is, wordt ze niet toegepast.”

12.2. Aan de gemachtigde werd bovendien gevraagd of de ontworpen regeling onderzocht is in het licht van de bevoegdheidsverdelende regels inzake de personenbelasting en, zo ja, om de conclusie daarvan toe te lichten.

Het antwoord op deze vraag bevatte eerder duiding over de ontworpen regeling dan een verantwoording inzake de bevoegdheidsverdelende regels:

“De bijkomende evaluatie op het niveau van het eindsaldo houdt in dat elementen die volgens het berekeningsschema dat is vastgelegd in de Bijzondere Financieringswet na het bepalen van de belasting Staat komen toch nog een impact kunnen hebben op die

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

16/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

belasting Staat. Het kan daarbij gaan om federale belastingverminderingen en belastingkredieten, de gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting (vnl. gewestelijke belastingverminderingen en belastingkredieten) en de gemeentelijke aanvullende belasting op de personenbelasting. Het is dus niet uitgesloten dat de belasting Staat bij een identieke inkomenssituatie verschilt naargelang het gewest en de gemeente waar een belastingplichtige gelokaliseerd is.

Wanneer het echtpaar in het voorbeeld in het Waalse Gewest zou gevestigd zijn en hetzelfde bedrag aan uitgaven had gedaan maar dan in het kader van de Chèque habitat (waarbij de verhogingen voor kinderen ten laste worden toegekend aan de echtgenoot met het hoogste inkomen), zou de berekening er als volgt uitzien:

alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste belastbare inkomen.

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-7.117,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde belasting Staat	12.086,43	176,35
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
chèque habitat	-1.712,05	-58,65
		-176,53
(belastingkrediet		-1.267,11)
	12.086,43	176,53
federale personenbelasting		
gewestelijke personenbelasting	2.307,52	-176,53

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

17/57

belasting

totale personen- belasting	14.393,95
----------------------------------	-----------

PBgem (8 pct.)	1.151,52
----------------	----------

totaal	15.545,47
--------	-----------

Bedrijfsvoor- heffing	-16.500,00
--------------------------	------------

belastingkredie t chèque habitat	-1.267,11
--	-----------

saldo	2.221,65 euro
--------------	----------------------

klassieke aanrekening bij de echtgenoot met het hoogste inkomen

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	14.420	
	21.690	7.570

basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-6.982,50	-1.892,50
	10.941,00	5.460,00

gereduceerde belasting Staat	8.210,45	4.097,35
---------------------------------	----------	----------

gewestelijke opcentiemen	2.730,55	1.362,65
-----------------------------	----------	----------

gewestelijke	-1.712,05	-1.362,65
--------------	-----------	-----------

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

18/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

woonbonus		-139,46
federale personen- belasting	8.210,45	4.097,35
gewestelijke personen- belasting	1.018,50	-139,46
totale personen- belasting	13.186,84	
PBgem (8 pct.)	1.054,95	
totaal	14.241,79	
Bedrijfs- voorheffing	-16.500,00	
saldo	2.258,21 euro	

Ook hier is de klassieke aanrekening dus voordeliger. Dit komt omdat het voordeel ten bedrag van 60 euro in de belasting op de belastingvrije som lager is dan het bijkomend bedrag aan gemeentelijke opcentiemen dat verschuldigd is (96,57 euro). De hogere berekeningsgrondslag voor de gemeentelijke opcentiemen is te wijten aan het feit dat het belastingkrediet chèque habitat niet in rekening wordt gebracht om die grondslag te bepalen. Als de gemeentelijke opcentiemen slechts 4 pct. in plaats van 8 pct. zouden bedragen, dan zou de alternatieve aanrekening niet tot een hogere aanslag leiden en dus worden toegepast.

alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste belastbare inkomen

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-7.117,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde	12.086,43	176,35

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

19/57

belasting Staat		
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
chèque habitat	-1.712,05	-58,65
		-176,53
(belastingkrediet		-1.267,11)
t		
federale personen-belasting	12.086,43	176,35
gewestelijke personen-belasting	2.307,52	-176,35
totale personen-belasting	14.393,95	
PBgem (4 pct.)	575,76	
totaal	14.969,71	
Bedrijfs-voorheffing	-16.500,00	
belastingkrediet chèque habitat	-1.267,11	
saldo	2.797,40 euro	
<i>klassieke aanrekening bij de echtgenoot met het hoogste inkomen</i>		
	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	14.420	
	21.690	7.570
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-6.982,50	-1.892,50
	10.941,00	5.460,00
gereduceerde belasting Staat	8.210,45	4.097,35
gewestelijke opcentiemen	2.730,55	1.362,65

†L.W.-BERTINADADA-GECDV†

20/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

gewestelijke woonbonus	-1.712,05	-1.362,65
		-139,46
federale personenbelasting	8.210,45	4.097,35
gewestelijke personenbelasting	1.018,50	-139,46
totale personenbelasting	13.186,84	
PBgem (4 pct.)	527,47	
totaal	13.714,31	
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00	
saldo	2.785,69 euro	

Wanneer het echtpaar in het voorbeeld in het Brusselse Hoofdstedelijk gewest zou gevestigd zijn, zou het geen recht meer hebben op een fiscaal voordeel voor de in 2017 aangegane lening en zou de alternatieve aanrekening het voordeligst zijn.

voorbeeld 2 (aanslagjaar 2018)

Een echtpaar gevestigd in het Vlaamse Gewest heeft 1 kind ten laste (toeslag van 1.550 euro).

Echtgenoot 1 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 45.500 euro (beroepsinkomsten), dat voor de helft van Nederlandse oorsprong is en vrijgesteld is onder progressievoorbehoud echtgenoot 2 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 12.000 euro.

Beide echtgenoten hebben voor 2.280 euro uitgaven gedaan die in aanmerking komen voor de Vlaamse geïntegreerde woonbonus voor een lening aangegaan in 2016. Ze hebben ook recht op een belastingvermindering voor dakisolatie van 540 euro. Daarnaast doen ze beiden aan pensioensparen voor het maximumbedrag (940 euro).

Op de inkomsten is 5.000 euro bedrijfsvoorheffing ingehouden

Op het niveau van de belasting Staat is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen voordeliger (8.816,00 t.o.v. 9.013,25 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
		1.550
	7.270	9.120
basisbelasting	17.923,50	3.046,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-2.289,50
om te slane belasting	16.106,00	757,00
vermindering buitenl.	-8.053,00	

‡LW-BERTMADADA-GECDVT‡

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

21/57

ink.

belasting Staat	8.053,00	757,00
gereduceerde belasting Staat	6.043,21	568,08
verm. pensioensparen	- 282,00	-282,00
gewestelijke opcentiemen	2.009,79	188,93
gewestelijke woonbonus	-912,00	-188,93
		-286,08
verm. dakisolatie	-427,30	
federale personenbelasting	5.761,21	286,08
gewestelijke personenbelasting	670,49	-286,08
totale personenbelasting	6.431,70	
PBgem (8 pct.)	514,54	
PBgem 466bis (8 pct)	766,24	
totaal	7.590,48	
bedrijfsvoorheffing	-5.000,00	
saldo	2.590,48 euro	

Op het niveau van de aanslag is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen echter nadeliger (een bijbetaling van 2.590,48 euro t.o.v. een bijbetaling van 1.365,73 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	1.550	
	8.820	7.570
basisbelasting	17.923,50	3.046,50
belasting op de belastingvrije som	-2.205,00	-1.892,50
om te slane belasting	15.718,50	1.154,00
vermindering buitenl. ink.	-7.859,25	

‡LW-BERTINDADA-GECDVT‡

22/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

<i>belasting Staat</i>	<i>7.859,25</i>	<i>1.154,00</i>
gereduceerde belasting Staat	5.897,82	866,00
verm. pensioensparen	- 282,00	-282,00
gewestelijke opcentiemen	1.961,43	288,00
gewestelijke woonbonus	-912,00	-288,00
verm. dakisolatie	-427,30	
		-584,00
federale personenbelasting	5.615,82	584,00
gewestelijke personenbelasting	622,13	-584,00
totale personenbelasting	6.237,95	
PBgem (8 pct.)	499,04	
PBgem 466bis (8 pct.)	628,74	
totaal	6.365,73	
bedrijfsvoorheffing	-5.000,00	
saldo	1.365,73 euro	

Vermits de alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen op het niveau van de aanslag nadelig is, wordt ze niet toegepast.”

13.1. Artikel 5/2, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’ (hierna: bijzondere financieringswet) luidt:

“De belasting Staat wordt bekomen door met toepassing van de federale fiscale wetgeving achtereenvolgens:

1° het belastbaar inkomen te bepalen waarvan een deel gezamenlijk belastbaar is en een deel afzonderlijk belastbaar is;

2° de basisbelasting te bepalen door op het gezamenlijk belastbaar inkomen het belastingtarief van de personenbelasting toe te passen;

3° de om te slane belasting te bepalen door de basisbelasting te verminderen met de belasting op de belastingvrije som;

(...).”

†LW-BEITMDADA-GECDVT†

Artikel 134 van het WIB 92 heeft betrekking op (de toeslagen op) de belastingvrije som en is bijgevolg mede bepalend voor het vaststellen van de belasting Staat.

De belasting Staat vormt de basis voor de gereduceerde belasting Staat (artikel 5/2, § 1, eerste lid, van de bijzondere financieringswet), die op haar beurt het deel van de personenbelasting vormt waarop de gewesten opcentiemen kunnen heffen (artikel 5/1, § 1, eerste lid, 1°, van de bijzondere financieringswet). De gereduceerde belasting Staat is tevens de basis van de federale personenbelasting (artikel 5/1, § 3, van de bijzondere financieringswet).

De ontworpen regeling heeft tot gevolg dat het al of niet in aanmerking nemen van de alternatieve aanrekenregel van artikel 134, § 4, derde lid, van het WIB 92 mee bepaald wordt door de toepasselijke gewestelijke aanvullende belasting.

13.2. Dit doet de volgende vragen rijzen.

13.2.1. Vooreerst is het de vraag of de federale wetgever, gelet op het gegeven dat het uitgebreide opcentiemenstelsel verankerd is in de bijzondere financieringswet (dat in detail is uitgewerkt in de artikelen 5/1 tot 5/8 van die wet), de om te slane belasting kan laten afhangen van de impact op de (totale) belastingaanslag en niet louter van de impact op de belasting Staat. Dat impliceert immers dat een federale fiscale regeling afhankelijk wordt gemaakt van (de impact van) regels inzake de personenbelasting die tot de bevoegdheid van de gewesten behoren.

De maatregelen van de gewesten inzake de personenbelasting dreigen daardoor ondermijnd te worden. Een bijkomend gevolg is dat de belasting Staat voor een belastingplichtige met een identiek inkomen en dezelfde persoonlijke omstandigheden kan verschillen al naar het gewest waarin deze gelokaliseerd is.

Deze vraag kan benaderd worden vanuit een bevoegdheidsrechtelijke invalshoek en vanuit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel.

13.2.1.1. Wat het bevoegdheidsrechtelijke luik betreft moet worden vastgesteld dat de wetgever weliswaar formeel een aangelegenheid regelt die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort (namelijk het bepalen van de om te slane belasting), maar dat dit gebeurt op een wijze die afwijkt van de systematiek en de geest van de regeling vervat in artikel 5/1 en volgende van de bijzondere financieringswet en dat dit de uitoefening door de gewesten van hun bevoegdheden kan bemoeilijken.

Zelfs als zou kunnen worden aangenomen dat een dergelijke regeling niet strijdt met de betrokken bepalingen uit de bijzondere financieringswet, rijst de vraag of deze werkwijze verenigbaar is met het evenredigheidsbeginsel, dat eigen is aan elke bevoegdheidsuitoefening, en – in het verlengde daarvan – of de ontworpen regeling wel doorgang kan vinden in het licht van het beginsel van de federale loyaliteit (artikel 143, § 1, van de Grondwet), dat de verplichting inhoudt om bij het uitoefenen van de eigen bevoegdheden het evenwicht van de federale

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†

constructie in haar geheel niet te verstoren en de belangen van de andere entiteiten niet te schaden.¹⁸

13.2.1.2. Wat de invalshoek van het gelijkheidsbeginsel betreft moet worden vastgesteld dat er een verschil in behandeling wordt gecreëerd bij de vaststelling van de om te slane belasting op basis van elementen die (minstens gedeeltelijk kunnen) afhangen van de fiscale woonplaats van de betrokkene.

Hoewel zou kunnen worden aangevoerd dat een wettige doelstelling wordt nagestreefd (namelijk toeslagen op het basisbedrag van de belastingvrije som op de voor de belastingplichtige meest optimale manier toewijzen), is het twijfelachtig dat de federale overheid een fiscale maatregel kan laten afhangen van de fiscale woonplaats van de betrokkene.

13.2.2. Een tweede vraag is waarom er specifiek wordt voorzien in een regeling met betrekking tot de vaststelling van de belastingvrije som, maar niet voor andere elementen die betrokken zijn bij het vaststellen van de belasting Staat (bv. het huwelijksquotiënt).¹⁹ Indien de wetgever de ontworpen maatregel toch doorgang zou willen laten vinden, dan zal hij, gelet op het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, objectieve en pertinente redenen moeten kunnen aanvoeren om een dergelijke regeling in de ene context wel, en in de andere vergelijkbare context niet in te voeren. Die verantwoording wordt dan het best opgenomen in de memorie van toelichting of tot uiting gebracht tijdens de parlementaire behandeling.

Artikel 16

14. Artikel 16 van het voorontwerp regelt de inwerkingtreding van de verschillende bepalingen van hoofdstuk 5 van titel 2 ervan.

14.1. Artikel 11 van het voorontwerp heeft, overeenkomstig artikel 16, derde lid, uitwerking “vanaf aanslagjaar 2018”.

Hoewel er in beginsel geen bezwaar rijst tegen de retroactiviteit van een fiscale maatregel die uitsluitend een voordeel toekent en artikel 11 er net toe strekt de meest voordelige toewijzing van de toeslagen op de belastingvrije som te bewerkstelligen (bekeken op de totale aanslag),²⁰ moet worden vastgesteld dat deze maatregel mogelijk tot gevolg heeft dat er een

¹⁸ Zie o.m. J. VANPRAET, “De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling”, in B. SEUTIN en G. VAN HAEGENDOREN (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Brugge, die Keure, 2017, p. 53-55, nrs. 75-78.

¹⁹ Het arrest *Imfeld-Garcet* van het Hof van Justitie had weliswaar specifiek betrekking op de toeslag op de belastingvrije som, maar in het *dictum* van het arrest is meer in het algemeen sprake van *een bepaald belastingvoordeel*: “Artikel 49 VWEU dient aldus te worden uitgelegd dat het zich verzet tegen de toepassing van een belastingregeling van een lidstaat als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, die tot gevolg heeft dat een echtpaar dat in die staat woont en zowel in die staat als in een andere lidstaat inkomsten verwerft, daadwerkelijk een bepaald belastingvoordeel verliest als gevolg van de wijze waarop dit voordeel wordt aangerekend, terwijl dit echtpaar dat voordeel wel zou krijgen indien de echtgenoot met de hoogste inkomsten niet zijn volledig inkomen in een andere lidstaat zou verwerven.” (HvJ 12 december 2013, C-303/12, *Imfeld en Garcet v. België*).

²⁰ De gemachtigde verklaarde over de terugwerkende kracht die aan artikel 11 werd verleend: “Het is inderdaad zo dat de voorgestelde regeling enkel kan leiden tot een lagere verschuldigde belasting.”

(negatieve) impact is voor de gewestelijke component van de inkomstenbelasting en bijgevolg op de inkomsten van de gewesten.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft in het verleden reeds opgemerkt dat de wetgever er goed aan doet om wetgevend ingrijpen in de personenbelasting te vermijden tegen het einde van het inkomstenjaar, gelet op de bijwerking dat de gewesten niet meer de mogelijkheid hebben om de erdoor te verwachten minderontvangst te compenseren.²¹ Om dezelfde reden dient terugwerkende kracht te worden vermeden.

14.2. Volgens de memorie van toelichting strekt artikel 14 van het voorontwerp ertoe een materiële vergissing recht te zetten die is ontstaan bij de wijziging van artikel 178, § 2, derde lid, van het WIB 92 bij artikel 106, 1°, van de programmawet van 25 december 2017. Daarbij wordt gesteld dat artikel 14 “dezelfde inwerkingtreding [heeft] als artikel 106 van de programmawet van 25 december 2017”.

Artikel 16, vijfde lid, van het voorontwerp bepaalt dat artikel 14 van toepassing is “op de vergoedingen die worden betaald of toegekend vanaf 1 januari 2017”.

Artikel 116, tweede lid, van de programmawet van 25 december 2017 luidt echter:

“De artikelen 104, 106, 108, 2°, 109, 2°, 110, 113, 114, 2° en 3°, en 115 zijn van toepassing op de inkomsten die vanaf 1 januari 2018 worden betaald of toegekend.”

Bijgevolg moet in artikel 16, vijfde lid, van het voorontwerp de datum “1 januari 2017” vervangen worden door “1 januari 2018”.

TITEL 3 – WIJZIGINGEN VAN HET WETBOEK DER REGISTRATIE-, HYPOTHEEK- EN GRIFFIERECHTEN

Artikel 17

15. In het ontworpen tweede lid van artikel 2 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten (artikel 17, 1°, van het voorontwerp) dient de verwijzing naar “artikel 19, 3°” vervangen te worden door een verwijzing naar “artikel 19, eerste lid, 3°”.

16. Luidens de ontworpen zin van artikel 2, derde lid, van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten (artikel 17, 2°, van het voorontwerp) kan de Koning ook afwijken van artikel 6 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten. In de memorie van toelichting wordt enkel gehandeld over artikel 6, tweede lid, van dat wetboek. De gemachtigde is het ermee eens dat de mogelijke afwijking moet worden beperkt tot artikel 6, tweede lid.

²¹ Adv.RvS 60.121/3 van 18 oktober 2016 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, wat betreft de regeling inzake de belastingvrije som voor personen met een handicap’, *Parl.Sk.* Kamer 2016-17, nr. 54-1408/003, 8.

Artikel 20

17. Uit de memorie van toelichting blijkt dat deze wijziging van artikel 210 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten zich opdringt naar aanleiding van het arrest nr. 80/2013 van het Grondwettelijk Hof. Het Hof stelt in dat arrest onder meer het volgende:

“In zoverre het verplicht tot het betalen van het veroordelingsrecht naar aanleiding van een voorwaardelijke veroordeling waarbij blijkens een rechterlijke beslissing de voorwaarde niet in vervulling is gegaan en waarbij het niet in vervulling gaan van die voorwaarde leidt tot een resultaat dat gelijk is aan dat van het afwijzen van een verzoek, schendt artikel 142 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.”

De ontworpen wijziging betreft niet artikel 142 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten – artikel waarop het arrest van het Grondwettelijk Hof betrekking heeft en dat het principe bevat van de heffing op een voorwaardelijke veroordeling –, maar heeft betrekking op artikel 210 van dat wetboek in verband met het teruggeven ingeval de voorwaarde uit het vonnis niet in vervulling is gegaan en waarbij het niet in vervulling gaan van die voorwaarde leidt tot een resultaat dat gelijk is aan dat van het afwijzen van een verzoek.

De gemachtigde verantwoordde deze werkwijze als volgt:

“Er is om efficiëntieredenen gekozen voor een systeem van teruggave (210) en niet voor [een] systeem met een uitgestelde heffing (142). Een systeem van uitgestelde heffing vergt de instelling van een administratief controlesysteem op de vervulling van de voorwaarde.”

TITEL 4 – WIJZIGING AAN HET WETBOEK DER SUCCESSIERECHTEN

18. Deze titel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

TITEL 5 – DOUANE & ACCIJNZEN

Hoofdstuk 1 – Wijziging van de wet van 7 januari 1998 betreffende de structuur en de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken

19. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 2 – Wijzigingen van de wet van 21 december 2009 betreffende het accijnsstelsel van alcoholvrije dranken en koffie

20. Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

†LW-BEETMDADA-GECDVT†

Hoofdstuk 3 – Wijziging van de algemene wet van 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen

Artikel 27

21. Het ontworpen artikel 209/2 van de algemene wet inzake douane en accijnzen, gecoördineerd op 18 juli 1977, heeft onder meer betrekking op de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’,²² te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.²³

Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moet bijgevolg zijn ingewonnen vooraleer het voorontwerp in de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt ingediend.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van dit vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

22. In het ontworpen artikel 209/2, § 2, derde lid, dient de datum van de bedoelde wet ‘op het politieambt’ (5 augustus 1992) te worden toegevoegd.

23. In het ontworpen artikel 209/2, § 3, wordt bepaald dat het niet overleggen van de in paragraaf 1 bedoelde bewijzen gestraft wordt met een boete van 625 tot 3125 euro. Op de vraag of de sanctie evenredig is met de gemeenrechtelijke sanctie voor het niet overleggen van identiteitsbewijzen, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“In het gemeen recht zijn boetes onderhevig aan opdecimen hetgeen impliceert dat als de opdecimen stijgen ook de boetes stijgen. Boetes inzake douane en accijnzen zijn niet onderhevig aan opdecimen. Enkel het minimum bedrag aan boete in douane en accijnzen is hoger dan in het gemeen recht doch de rechter kan steeds rekening houden

²² De Commissie voor de persoonlijke levenssfeer is vanaf 25 mei 2018 opgevolgd door de Gegevensbeschermingsautoriteit (zie de artikelen 3 en 110 van de wet van 3 december 2017). De leden van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer oefenen evenwel de taken en de bevoegdheden van de Gegevensbeschermingsautoriteit uit tussen 25 mei 2018 en de dag waarop de leden van het directiecomité van de Gegevensbeschermingsautoriteit de eed afleggen en een verklaring ondertekenen dat er geen belangenconflicten zijn (artikel 114 van de wet van 3 december 2017).

²³ Volgens de notificatie van de Ministerraad van 21 september 2018 is beslist om dit advies te vragen.

28/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

met verzachtende omstandigheden en een lagere minimumboete opleggen. Het maximum bedrag aan boete in douane en accijnzen daarentegen is lager dan in het gemeen recht.”

Hoofdstuk 4 – Aanpassing van de boetes inzake accijnzen en instelling van de inbeslagname en verbeurdverklaring van voertuigen bij vaststelling van een overtreding op het gebruik van gemerkte gasolie

Afdeling 1 – Wijzigingen van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur

24. Deze afdeling geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Afdeling 2 – Wijzigingen van de wet van 3 april 1997 betreffende het fiscaal stelsel van gefabriceerde tabak

25. Deze afdeling geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Afdeling 3 – Wijzigingen van de wet van 7 januari 1998 betreffende de structuur en de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken

26. Deze afdeling geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Afdeling 4 – Wijzigingen van de programmawet van 27 december 2004

Artikel 36

27. Artikel 36 van het voorontwerp strekt tot wijziging van de strafbepaling van artikel 438 van de programmawet van 27 december 2004.

Er wordt een nieuwe tweede paragraaf ingevoegd, die luidt:

“Elke overtreding van de ter uitvoering van artikel 433 genomen besluiten wordt bestraft met een geldboete van 5000 euro tot 10000 euro, indien het gaat om het zakelijk gebruik van een voertuig door een bedrijf zoals gedefinieerd in artikel 420, § 5.

In geval van herhaling wordt de geldboete verdubbeld.

Bovendien wordt het voertuig waarmee de inbreuk werd gepleegd in beslag genomen en verbeurdverklaard.”

Er wordt ook een nieuwe vierde paragraaf toegevoegd, luidend:

“Ieder voertuig of vaartuig waarvan de motor op de openbare weg wordt aangedreven met energieproducten die niet beantwoorden aan de overeenkomstig artikel 433 door de Koning bepaalde voorwaarden wordt, wanneer het is uitgerust met een ander reservoir dan die bepaald in artikel 430, § 2, a), in beslag genomen en verbeurdverklaard.”

†LW-BERTINADADA-GECDVT†

Uit de tekst zelf van de nieuwe paragrafen moet worden afgeleid dat het om een strafrechtelijke sanctie gaat die door de rechter in beginsel verplicht moet worden uitgesproken. Dit is ook het geval voor de inbeslagname en verbeurdverklaring van het voer- of vaartuig bedoeld in de betrokken paragrafen. De gemachtigde bevestigde dit overigens:

“In dat kader wordt de verbeurdverklaring van het voertuig als straf voorzien als deel van de sanctie voor de overtredingen op het gebruik van gemerkte gasolie. Deze straf is niet facultatief.”

In de memorie van toelichting, maar ook in de nadere toelichting die door de gemachtigde werd verstrekt, wordt evenwel ook verwarring gecreëerd over de precieze aard van de inbeslagname. Zo wordt in de memorie van toelichting tevens gesuggereerd dat het om een facultatief, bewarend beslag zou gaan (“om het voor de controlerende diensten mogelijk te maken op te treden wanneer de overtreder niet, of niet meteen, bereid is de overtreding ter plaatse af te handelen”). En de gemachtigde verklaarde ook:

“De sanctie omvat een bewarend beslag en niet een uitvoerend beslag van het voertuig dat gebruikt werd om fraude te plegen en dit in het kader van een strafrechtelijk onderzoek zodat na afronding van het strafonderzoek indien nodig de verbeurdverklaring te kunnen vorderen.

Het is zo dat inzake douane en accijnzen de verbeurdverklaring één van de wettelijk voorziene straffen is en dat het beslag op de goederen en voertuigen een bewarende maatregel is met het oog op de door de strafrechter uit te spreken verbeurdverklaring.

De inbeslagneming in deze context is dus een bewarende maatregel die anticipeert op de verwachte verbeurdverklaring van het voertuig door de strafrechter.”

Hiermee kan niet worden ingestemd.

Artikel 438 van de programmawet van 27 december 2004 is een strafbepaling. De erin voorziene maatregelen zijn bijgevolg strafsancities.

Indien een afdoende verantwoording kan worden geboden voor een afwijking ten aanzien van het gemeen recht, zou in een afwijkend rechterlijk of administratief bewarend beslag kunnen worden voorzien. Dat dient dan wel in een afzonderlijke bepaling te worden opgenomen, waarbij ook de procedure voor het beslag wordt geregeld en in voldoende waarborgen wordt voorzien voor de beslagene, de eigenaar en eventueel belanghebbende derden.

Zo zal een regeling moeten worden uitgewerkt voor het geval de eigenaar van het voer- of vaartuig vreemd is aan het misdrijf. De gemachtigde verklaarde hieromtrent:

“Het is zeker niet het doel van het onderhavige artikel dat een voertuig dat op het ogenblik van de vaststelling van het misdrijf eigendom is van een persoon die volledig vreemd is aan het vastgestelde misdrijf zou worden verbeurd verklaard. Uiteraard is het wel mogelijk dat zulk voertuig bij de vaststelling van het misdrijf in beslag wordt genomen, maar als de eigenaar van het voertuig zich daarna kenbaar maakt en teruggave van zijn voertuig eist, zal dit voertuig aan hem worden teruggegeven, dit uiteraard op voorwaarde dat de eigenaar vreemd is aan het misdrijf. In zulk geval zal uiteraard ook niet de verbeurdverklaring van het voertuig worden gevorderd. Dit is reeds voorzien in [artikel 222 AWD].”

†L-W-BEBTMDADA-GECDVT†

30/57advies Raad van State/avis du Conseil d'État64.323/2-3

Dit blijkt echter hoegenaamd niet uit de ontworpen bepaling.

Dat het voer- of vaartuig waarvan de eigenaar vreemd is aan het misdrijf niet kan worden verbeurdverklaard, dient ook uitdrukkelijk in het ontworpen artikel 438 van de programmawet van 27 december 2004 te worden bepaald.

TITEL 6 – HYPOTHEEKWET VAN 16 DECEMBER 1851

28. Deze titel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

TITEL 7 – ASIEL EN IMMIGRATIE

29. Deze titel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

*

†L.W.-BERTINMADADA-GECDV†

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹, et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

TITRE 1ER – DISPOSITION GÉNÉRALE

2. Ce titre n'appelle aucune observation.

TITRE 2 – MODIFICATIONS EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LES REVENUS

Chapitre 1er – Spin-off

Article 2

3. L'article 2 de l'avant-projet vise à compléter l'article 264, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après : CIR 92) par un 4°. Cette nouvelle disposition accorde, sous certaines conditions, une exonération du précompte mobilier sur la partie des dividendes qui est attribuée par une société cotée en bourse à un habitant du Royaume, sous la forme d'actions ou parts d'une société cotée, dans le cadre d'une opération dite spin-off (apport d'une branche d'activité). Il est notamment requis que cette opération de restructuration ait lieu dans un État avec lequel la Belgique a signé un accord ou une convention préventive de la double imposition et avec lequel des informations en matière fiscale sont échangées et que cette opération soit considérée comme fiscalement neutre ou exonérée d'impôt dans cet État.

4. Nul n'ignore que le principe d'égalité et de non-discrimination s'applique également en matière fiscale. L'article 172 de la Constitution confirme l'applicabilité des règles constitutionnelles d'égalité et de non-discrimination (articles 10 et 11 de la Constitution) en matière d'impôts. Cette disposition constitue en effet une précision ou une application particulière du principe général d'égalité consacré à l'article 10 de la Constitution. Une différence de traitement doit par conséquent pouvoir être justifiée au regard du principe d'égalité.

L'exposé des motifs indique qu'une opération spin-off interne belge n'a pas « de conséquences fiscales » pour les actionnaires ou associés eu égard à la « neutralité fiscale de cette opération » et que l'avant-projet vise à prévoir un régime comparable pour les opérations spin-off étrangères. Toutes les opérations spin-off sont dès lors traitées d'une manière identique.

Le dispositif en projet est cependant limité aux spin-offs : des opérations comparables aux spin-offs échappent au régime favorable en projet. À titre d'exemple, songeons à un fractionnement d'actions par une société étrangère, dans le cadre duquel le précompte mobilier (belge) sera dû par l'actionnaire. Comme l'observe l'Inspection des Finances, rien ne

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

justifie de considérer une spin-off comme un dividende : une partie de l'activité est scindée et rendue autonome, tandis que la somme des deux éléments est égale à la valeur d'origine. La même argumentation que celle applicable à une spin-off paraît s'appliquer à un tel fractionnement d'actions ou parts.

Il a été demandé au délégué de justifier la limitation aux spin-offs. Il a répondu en ces termes :

« Deze maatregel is genomen om tegemoet te komen aan de vele parlementaire vragen die in het verleden zijn gesteld over de fiscale behandeling van de nieuwe aandelen die zijn verkregen n.a.v. een buitenlandse spin-off en focust daarom enkel op dergelijke situaties. Daarnaast is de situatie van een aandelensplitsing te verschillend van deze van een spin-off om deze maatregel zonder meer uit te breiden naar aandelensplitsingen. In een later stadium kan eventueel worden nagegaan of wetgevend ingrijpen voor de fiscale behandeling van aandelensplitsingen vereist is en indien ja, hoe dit het best dient te gebeuren ».

La mesure en projet ne peut se concrétiser que s'il peut être justifié pourquoi « de situation van een aandelensplitsing te verschillend [is] van deze van een spin-off om deze maatregel zonder meer uit te breiden naar aandelensplitsingen » et éventuellement aussi à d'autres situations comparables.

Chapitre 2 – Précompte professionnel

Article 5

5. L'article 275⁵, § 5, alinéa 7, en projet, du CIR 92 (article 5, 9°, de l'avant-projet) utilise la notion « l'indice santé lissé de septembre 2017 (103,42) », ce qui vise l'indice des prix qui est calculé et désigné pour l'application de l'article 2 de l'arrêté royal du 24 décembre 1993 'portant exécution de la loi du 6 janvier 1989 de sauvegarde de la compétitivité du pays', confirmé par la loi du 30 mars 1994 'portant des dispositions sociales'.

Dans un souci de sécurité juridique et de clarté, il est recommandé que la disposition en projet fasse explicitement référence à la disposition précitée.

6. Dans l'article 5, 10°, de l'avant-projet, on remplacera le membre de phrase « tel que remplacé par le 1° » par le membre de phrase « remplacé par le 9° ».

7. L'article 5, 11°, de l'avant-projet insère dans l'article 275⁵, § 5, du CIR 92 une disposition qui habilite le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, à majorer dans une certaine mesure certains montants mentionnés dans ce paragraphe. L'arrêté royal qui est pris sur la base de cette disposition sera censé n'avoir jamais produit ses effets s'il n'est pas confirmé dans les douze mois qui suivent la date de sa publication.

La Cour constitutionnelle admet dans des circonstances déterminées qu'on peut recourir à pareil mécanisme, qui permet, malgré le principe de légalité en matière fiscale, que des éléments essentiels de l'impôt soient fixés malgré tout par le pouvoir exécutif. Tel est notamment

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†

le cas lorsque le législateur se trouve dans l'impossibilité d'établir lui-même tous les éléments essentiels d'un impôt parce que le respect de la procédure parlementaire ne lui permettrait pas d'agir avec la promptitude voulue pour réaliser un objectif d'intérêt général².

La matière fiscale étant une compétence que la Constitution réserve à la loi et toute délégation qui porte sur la détermination de l'un des éléments essentiels de l'impôt étant, en principe, inconstitutionnelle, il n'est pas permis d'instaurer un tel mécanisme d'une manière générale. Son utilisation n'est possible que s'il peut être démontré, sur la base de circonstances concrètes, que le législateur n'est pas en mesure d'intervenir à temps, et ce aussi longtemps que cette situation persiste et aux conditions fixées dans la jurisprudence de la Cour constitutionnelle.

À ce sujet, l'exposé des motifs de l'avant-projet se borne à préciser que la majoration sert « [à] [pouvoir] tenir compte d'une éventuelle augmentation de salaire en plus de l'indexation ». En soi, cette précision peut difficilement être considérée comme une justification dont il ressort qu'en raison de « circonstances concrètes », « le législateur n'est pas en mesure d'intervenir à temps ».

Interrogé à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« De voorwaarde inzake het minimum bruto uurloon (artikel 275⁵, § 5, eerste lid, derde streepje, WIB 92) kan slechts ten volle effectief zijn als dat minimum bruto uurloon zo nauw mogelijk aansluit bij de evolutie van de lonen zelf. Door een delegatie aan de Koning te verlenen om dat minimum bruto uurloon binnen een welbepaalde marge aan te passen, kan er relatief snel worden ingegrepen wanneer zou worden vastgesteld dat de evolutie van het minimum bruto uurloon al te veel achterloopt op de evolutie van de lonen van de betrokken werknemers in het algemeen ».

Il est indiqué d'inscrire cette justification plus circonstanciée dans l'exposé des motifs.

Article 7

8. L'article 7 de l'avant-projet règle l'entrée en vigueur des dispositions de son titre 2, chapitre 2.

8.1. L'article 7, alinéa 1er, de l'avant-projet dispose que les articles 4 et 5, 1° à 4°, sont applicables « aux rémunérations payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2017 ».

Le délégué a commenté cette disposition en déclarant que « de betrokkenen (...) sedert 1 januari 2017 geen vrijstelling van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing meer [hebben] gevraagd ».

² Voir par exemple : C.C., 17 juillet 2003, n° 100/2003, B.11.2 ; C.C., 13 mars 2008, n° 54/2008, B.16 ; C.C., 27 mai 2008, n° 83/2008, B.5.2 ; C.C., 7 juillet 2016, n° 107/2016, B.4.2.

La rétroactivité ne paraît dès lors pas poser problème, mais elle n'est pas non plus nécessaire. Si le législateur décide néanmoins de maintenir une entrée en vigueur rétroactive, il faut faire état de rémunération qui « ont été payées ou attribuées » (et non : sont) à partir de la date concernée.

8.2. L'article 7, alinéa 2, de l'avant-projet dispose que l'article 5, 5° à 9°, « est applicables aux rémunérations payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2018 ».

La question suivante a été soumise au délégué :

« Kan u de terugwerkende kracht verantwoorden van artikel 5, 5° tot 9°? Wat 5° en 7° betreft lijkt er immers sprake te zijn van een verstrenging, hetgeen de terugwerkende kracht hoe dan ook compliceert. Maar meer in het algemeen rijst ook de vraag: hoe kan (of moet) een regeling inzake de storting van de bedrijfsvoorheffing in praktijk terugwerkende kracht krijgen? »

Il a répondu en ces termes :

« Gelet op de inwerkingtreding van de wet van 26 maart 2018, (...) is artikel 5, 5° tot 9°, van toepassing op de bezoldigingen die vanaf 1 januari 2018 worden betaald of toegekend.

Wat het 5° en 7° betreft, zijn dit verduidelijkingen aan de voormelde wet die initieel de bedoeling waren van de wetgever, maar waarover twijfel kon bestaan:

5° Voor dezelfde werknemers is er geen cumul mogelijk tussen de 'klassieke' vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid (artikel 275⁵, §§ 1 en 2, WIB 92) of de verhoogde vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor een volcontinu arbeidssysteem (artikel 275⁵, § 3, WIB 92), en de nieuwe vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor ploegenarbeid - werken in onroerende staat (artikel 275⁵, § 5, WIB 92).

7° Onder het begrip 'bruto uurloon' moet worden verstaan het uurloon voor inhouding van de persoonlijke sociale zekerheidsbijdragen »³.

Pour l'essentiel, la justification de la rétroactivité de l'article 5, 5° et 7°, s'analyse comme une justification qui vise l'application d'une loi interprétative, même si la disposition en projet n'est pas expressément formulée en ce sens.

Une disposition législative interprétative est celle qui confère à une disposition le sens que, dès son adoption, le législateur a voulu lui donner et qu'elle pouvait raisonnablement recevoir⁴. C'est le propre d'une disposition interprétative de sortir ses effets à la date d'entrée en vigueur des dispositions qu'elle interprète⁵. La garantie de la non-rétroactivité des lois, à laquelle

³ La référence à « la loi du 26 mars 2018 » vise la loi du 26 mars 2018 'relative au renforcement de la croissance économique et de la cohésion sociale', dont l'article 74 a apporté diverses modifications à l'article 275⁵ du CIR 92 et dont l'article 75 disposait que le chapitre « est applicable aux rémunérations payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2018 ».

⁴ C.C., 21 juin 2006, n° 102/2006, B.5.2 ; C.C., 1er septembre 2008, n° 128/2008, B.8.1 ; C.C., 12 novembre 2009, n° 180/2009, B.5 ; C.C., 26 novembre 2009, n° 192/2009, B.7 ; C.C., 15 décembre 2011, n° 188/2011, B.4 ; C.C., 12 juillet 2012, n° 90/2012, B.13.2 ; C.C., 7 novembre 2013, n° 150/2013, B.4 ; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.5.

⁵ C.C., 12 novembre 2009, n° 180/2009, B.5 ; C.C., 12 juillet 2012, n° 90/2012, B.13.2 ; C.C., 7 novembre 2013, n° 150/2013, B.4 ; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.5.

il ne peut être dérogé que dans certaines conditions⁶, ne peut toutefois être éludée par le fait qu'une disposition législative ayant un effet rétroactif serait présentée comme une disposition interprétative⁷. Une loi interprétative se justifie par la suppression de l'incertitude juridique à laquelle le caractère incertain ou contesté d'une disposition législative a donné lieu.

Il s'ensuit qu'une disposition interprétative n'est admissible que si le texte que le législateur entend interpréter est peu clair et susceptible d'interprétations en sens divers. Le sens que le législateur a donné à cette disposition législative dans la loi interprétative doit aussi pouvoir être donné par le juge sans intervention du législateur⁸.

À moins que les auteurs de l'avant-projet puissent démontrer que l'article 275⁷, alinéa 2, b, en projet, du CIR 92 a le sens que le législateur a voulu donner à la disposition visée et qu'elle pouvait raisonnablement recevoir, il ne peut s'agir d'une disposition interprétative, mais d'un dispositif auquel un effet rétroactif est attribué.

Dans ce cas, il faut opérer une appréciation au regard des conditions mentionnées par la Cour constitutionnelle à cet égard. La non-rétroactivité des lois est une garantie ayant pour but de prévenir l'insécurité juridique. Cette garantie exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, de sorte que le justiciable puisse prévoir, dans une mesure raisonnable, les conséquences d'un acte déterminé au moment où cet acte est accompli. La rétroactivité peut uniquement être justifiée lorsqu'elle est indispensable à la réalisation d'un objectif d'intérêt général⁹. S'il s'avère en outre que la rétroactivité a pour but d'influencer dans un sens déterminé l'issue de l'une ou l'autre procédure judiciaire ou d'empêcher les juridictions de se prononcer sur une question de droit, la nature du principe en cause exige que des circonstances exceptionnelles ou des motifs impérieux d'intérêt général justifient l'intervention du législateur, laquelle porte atteinte, au préjudice d'une catégorie de citoyens, aux garanties juridictionnelles offertes à tous¹⁰.

Il appartient alors aux auteurs de l'avant-projet de justifier la rétroactivité d'une manière plus circonstanciée dans l'exposé des motifs, en ayant notamment égard aux considérations qui précèdent.

On peut éventuellement prévoir un régime transitoire pour les contribuables qui se trouvent lésés par le dispositif à adopter.

⁶ Voir par exemple C.C., 15 décembre 2011, n° 188/2011, B.8 ; C.C., 31 mai 2012, n° 68/2012, B.13 ; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1 ; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.7.3.

⁷ C.C., 19 décembre 2002, n° 189/2002, B.12.2 ; C.C., 21 juin 2006, n° 102/2006, B.5.2 ; C.C., 15 décembre 2011, n° 188/2011, B.4 ; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.5 ; C.C., 1 juin 2017, n° 68/2017, B.3.

⁸ Cass. 17 janvier 2008, F.07.0057.N ; Cass. 19 mai 2014, C.13.0310.N ; Cass. 7 avril 2016, F.14.0097.N ; Cass. 24 janvier 2017, P.16.0893.N.

⁹ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, voir notamment : C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2 ; C.C., 19 décembre 2013, n° 172/2013, B.22 ; C.C., 29 janvier 2014, n° 18/2014, B.10 ; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1 ; C.C., 22 janvier 2015, n° 1/2015, B.4 ; C.C., 7 mai 2015, n° 54/2015, B.12 ; C.C., 14 janvier 2016, n° 3/2016, B.22 ; C.C., 3 février 2016, n° 16/2016, B.12.1 ; C.C., 28 avril 2016, n° 58/2016, B.9.2 ; C.C., 9 février 2017, n° 15/2017, B.9.2.

¹⁰ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, voir par exemple : C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2 ; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1 ; C.C., 28 mai 2015, n° 77/2015, B.4.1 ; C.C., 24 mars 2016, n° 48/2016, B.6 ; C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.7.3.

Chapitre 3 – Confirmation d'un arrêté royalArticle 8

9. L'article 8 de l'avant-projet vise à confirmer l'arrêté royal du 10 décembre 2017 'modifiant, en matière de précompte professionnel, l'AR/CIR 92'.

Cette confirmation est requise par l'article 275, § 3, du CIR 92. Cette disposition impose au Roi de saisir les chambres législatives d'un projet de loi de confirmation « immédiatement si elles sont réunies, sinon dès l'ouverture de leur plus prochaine session ».

Force est de constater que le projet de loi de confirmation n'a pas été déposé « immédiatement » – c'est-à-dire sans délai. Reste à savoir quelles peuvent être les conséquences du non-dépôt immédiat d'un projet de loi en vue de sa confirmation.

En omettant de saisir immédiatement – où dès que possible – la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation, le pouvoir exécutif prend le risque de priver les arrêtés concernés de la force obligatoire, du fait de leur annulation par le Conseil d'État, section du contentieux administratif¹¹, consécutivement à un recours en annulation, ou de l'annulation ultérieure par la Cour constitutionnelle de la loi de confirmation au motif que la confirmation n'est pas intervenue dans un délai relativement court¹². Il est dès lors recommandé à l'avenir de saisir sans délai la Chambre des représentants d'un projet de loi de confirmation chaque fois qu'un tel arrêté est pris¹³.

Chapitre 4 – Redevables du précompte mobilier – Disposition interprétativeArticle 9

10. L'article 9 de l'avant-projet est une disposition autonome, qui précise comment il y a lieu d'interpréter les articles 261 et 262, 1°, a), du CIR 92. Il s'agit d'une disposition interprétative qui est jugée nécessaire en raison d'une jurisprudence récente de la Cour de cassation.

¹¹ Si la section du contentieux administratif se prononce à ce sujet avant la date d'entrée en vigueur de la loi de confirmation.

¹² Voir à cet égard les arrêts de la Cour constitutionnelle n°s 60/2002 du 28 mars 2002 et 100/2003 du 17 juillet 2003. Dans l'arrêt n° 60/2002, la Cour a jugé que, dès lors que le régime se bornait à transposer un certain nombre de prescriptions techniques de directives C.E., le Roi étant ainsi lié dans une large mesure par le contenu des dispositions qui devaient être transposées, la confirmation tardive ne constituait pas une violation du principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination. Dans l'arrêt n° 100/2003, il a été jugé que dès lors qu'un arrêté royal n'a pas été confirmé par le législateur dans le délai fixé dans la loi d'habilitation et que ce délai a au contraire été modifié rétroactivement afin de couvrir une confirmation tardive, la loi porte atteinte aux articles 10 et 11 de la Constitution, combinés avec l'article 170 de celle-ci et avec le principe général de la non-rétroactivité des lois. Bien que les deux arrêts aient été prononcés dans un contexte très spécifique, il en ressort toutefois que la Cour constitutionnelle examine chaque fois la légalité de la confirmation tardive.

¹³ Entre-temps, un arrêté analogue a de nouveau été élaboré, à savoir l'arrêté royal du 7 décembre 2018 'modifiant, en matière de précompte professionnel, l'AR/CIR 92'.

Pour des considérations au sujet des dispositions interprétatives et une solution de remplacement possible à celles-ci (adopter la disposition et lui attribuer un effet rétroactif), on se reportera à l'observation 8.

L'exposé des motifs soutient que l'interprétation vise « à traduire de façon univoque la volonté du législateur, à savoir qu'en ce qui concerne les revenus mobiliers d'origine belge et les revenus mobiliers d'origine étrangère encaissés en Belgique par un contribuable assujéti à l'[impôt des personnes morales], ce dernier n'est désigné comme redevable du [précompte mobilier] que dans les circonstances où l'absence de retenue de [précompte mobilier] à la source est fondée en droit ». À cet égard, il est fait référence à « la volonté du législateur de 1993 (cf. Loi du 22 juillet 1993 portant des dispositions fiscales et financières) »¹⁴.

L'article 7 de la loi du 22 juillet 1993 'portant des dispositions fiscales et financières' a remplacé l'article 262, 1°, du CIR 92 par la disposition suivante :

« 1° les revenus de capitaux et biens mobiliers et les revenus divers visés à l'article 90, 6°, recueillis par des contribuables assujéti à l'impôt des personnes morales dans les cas où ces revenus :

- a) ont été attribués ou mis en paiement sans aucune retenue ni versement de précompte mobilier, lorsqu'il s'agit de revenus d'origine belge;
- b) ont été recueillis à l'étranger sans intervention d'un intermédiaire établi en Belgique, lorsqu'il s'agit de revenus d'origine étrangère ».

L'article 7 de la loi du 16 avril 1997 'portant diverses dispositions fiscales' a toutefois remplacé une nouvelle fois l'article 262, 1°, par la disposition suivante, qui correspond quasiment au texte actuellement en vigueur de celle-ci :

« 1° les revenus de capitaux et de biens mobiliers et les revenus divers visés à l'article 90, 6°, recueillis par des contribuables assujéti à l'impôt des personnes morales *dans la mesure où, conformément aux dispositions légales et réglementaires en vigueur, un précompte mobilier est dû* et dans les cas où ces revenus :

- a) ont été, soit attribués ou mis en paiement, s'il s'agit de revenus d'origine belge, soit encaissés ou recueillis en Belgique, s'il s'agit de revenus d'origine étrangère, sans aucune retenue ni versement de précompte mobilier;
- b) ont été encaissés ou recueillis à l'étranger sans intervention d'un intermédiaire établi en Belgique, lorsqu'il s'agit de revenus d'origine étrangère » (italiques ajoutées).

L'ajout « dans la mesure où, conformément aux dispositions légales et réglementaires en vigueur, un précompte mobilier est dû » est intervenu dans le cadre de l'instauration d'une renonciation au précompte mobilier pour les dividendes d'une société d'investissement à capital fixe pour le placement en actions non cotées (ci-après : pricaf). Le législateur l'a justifié ainsi qu'il suit :

« Il convient cependant de modifier le Code des impôts sur les revenus pour rendre cette exonération effective tant pour les particuliers soumis à l'obligation de déclaration

¹⁴ À la fin du commentaire de l'article 9 de l'avant-projet, l'exposé des motifs formule encore une réserve en ce qui concerne le système de liquidation X/N. On n'en trouve cependant pas de trace dans les dispositions en projet.

que pour les contribuables assujettis à l'impôt des personnes morales soumis à l'obligation de verser eux-mêmes le précompte lorsque celui-ci n'a pas été retenu »¹⁵.

En effectuant cet ajout, le législateur a voulu éviter que, comme dans le cadre de la pricaf, des particuliers soumis à des obligations de déclaration et des contribuables assujettis à l'impôt des personnes morales, soient malgré tout tenu de payer encore le précompte mobilier sur des revenus mobiliers qu'ils ont perçus et que la loi ou une disposition réglementaire exempte expressément de précompte mobilier à la source. Ou en d'autres termes : lorsque la renonciation a été appliquée à bon droit à la source, l'article 262, 1er, du CIR 92 ne peut pas être appliqué, sauf si son application est explicitement prévue dans la disposition de renonciation elle-même. Une telle exception n'est pas fréquente. L'article 4, alinéa 1er, 2°, de l'arrêté royal du 26 mai 1994 'relatif à la perception et à la bonification du précompte mobilier conformément au chapitre Ier de la loi du 6 août 1993 relative aux opérations sur certaines valeurs mobilières' en constitue un exemple¹⁶.

Il résulte donc de ce qui précède que, pour l'interprétation, on entend se référer à l'intention du législateur telle qu'elle a été exprimée en 1993, sans tenir compte de l'intention du législateur en 1997. Dès lors que l'interprétation dont il est fait état ne correspond pas au régime adopté par le législateur en 1997, on ne peut admettre qu'il s'agit d'une véritable disposition interprétative. Pour interpréter le texte en vigueur, on pourrait se référer à l'intention du législateur en 1997, mais pas à celle du législateur en 1993. Il n'y a en effet pas de continuité entre la loi du 22 juillet 1993 et le texte en vigueur de la disposition à interpréter.

En tant que telle, la disposition interprétative en projet ne peut pas se concrétiser.

Chapitre 5 – Modifications diverses

Article 11

11. L'article 11 de l'avant-projet ajoute à l'article 134, § 4, du CIR 92 un alinéa qui s'énonce comme suit :

« L'alinéa précédent ne s'applique toutefois pas lorsque l'imposition s'en trouve majorée ».

Cet alinéa précédent, à savoir l'article 134, § 4, alinéa 3, du CIR 92, s'énonce comme suit :

« Par dérogation à l'alinéa 1er, 2°, les suppléments visés à l'article 132 sont ajoutés au montant de base de la quotité du revenu exemptée d'impôt du conjoint qui a le revenu

¹⁵ *Doc. parl.*, Chambre, 1996-97, n° 885-1/2.

¹⁶ Cette disposition s'énonce comme suit : « Les catégories de personnes pour lesquelles, conformément à l'article 16, 1° de la loi, il est renoncé à la perception du précompte mobilier sont :

(...)

2° sans préjudice de l'application de l'article 262, 1° et 5° du Code des impôts sur les revenus 1992, les institutions, associations ou sociétés, visées à l'article 2, § 3 de la loi du 9 juillet 1975 relative au contrôle des sociétés d'assurances, autres que celles visées au 1° et 3°;

(...) ».

Voir également : B. DE COCK ET K. VAN DUYSE, « Redevable du Pr.M. et IPM : le fisc modifie à nouveau sa position », *Fiscologue* n° 1567, 25 mai 2018, p. 11.

imposable le plus bas, si de ce fait l'impôt État augmenté de l'impôt afférent aux revenus visés aux articles 17, § 1er, 1° à 3° et 90, alinéa 1er, 6° et 9°, et aux plus-values sur valeurs et titres mobiliers imposables sur base de l'article 90, alinéa 1er, 1°, pris ensemble pour les deux conjoints, s'en trouve diminué »¹⁷.

L'exposé des motifs indique à propos de cette disposition ce qui suit:

« La loi du 25 décembre 2017 portant dispositions fiscales diverses III a modifié l'article 134, § 4, CIR 92 à partir de l'exercice d'imposition 2018 afin de mettre en conformité l'imputation des suppléments pour personnes à charge en cas d'imposition commune avec le droit de l'Union européenne et du principe constitutionnel d'égalité (articles 6 et 7 de la loi du 25 décembre 2017 précitée).

En cas d'imposition commune, la règle générale est toujours que les suppléments pour personnes à charge sont ajoutés au montant de base de la quotité du revenu exemptée d'impôt chez le conjoint dont le revenu imposé globalement est le plus élevé (en principe l'imputation la plus avantageuse). À partir de l'exercice d'imposition 2018, une règle supplémentaire s'applique toutefois selon laquelle les suppléments à la quotité du revenu exemptée d'impôt seront toutefois ajoutés au montant de base de la quotité du revenu exemptée d'impôt de l'autre conjoint si cela mène à un impôt plus bas au niveau de l'impôt État (règle d'imputation alternative). De cette manière est rompu l'automatisme par lequel les suppléments à la quotité du revenu exemptée d'impôt sont toujours accordés au conjoint ayant le revenu imposé globalement le plus élevé, également lorsque par exemple il perçoit des revenus exonérés par convention et que (une partie de) l'avantage de ces suppléments à la quotité du revenu exemptée d'impôt peut donc être perdu(e). La règle d'imputation alternative ne s'applique pas uniquement lorsque le conjoint ayant le revenu imposé globalement le plus élevé a des revenus d'origine étrangères imposés globalement, il s'agit d'une mesure générale.

Il est évalué au niveau de l'impôt État si l'application de la règle d'imputation alternative est avantageuse ou non, donc avant l'application du facteur d'autonomie, des autres réductions d'impôt fédérales et de la taxe additionnelle régionale à l'impôt des personnes physiques. Cela pourrait dans certains cas mener à des effets non désirés, telle qu'une imposition considérablement plus élevée en fin de compte.

C'est la raison pour laquelle il est proposé d'introduire un niveau d'évaluation supplémentaire, notamment au niveau du montant de l'imposition (y compris la cotisation spéciale pour la sécurité sociale). Lorsque la règle d'imputation alternative mène à un impôt plus bas au niveau de l'impôt État, mais aussi à un impôt plus élevé au niveau du montant de l'imposition, la règle d'imputation alternative ne s'appliquera pas.

Cette 'correction' aux conditions d'application de la règle d'imputation alternative entre en vigueur, tout comme la règle d'imputation alternative même, à partir de l'exercice d'imposition 2018 ».

12.1. Il a été demandé au délégué de donner des exemples de cas dans lesquels le régime actuellement en vigueur pourrait donner lieu à des effets non désirés, comme une imposition considérablement plus élevée.

¹⁷ Dans la version consolidée des dispositions que l'avant-projet modifie, jointe à la demande d'avis, les alinéas 2 et 3 de l'article 134, § 4, du CIR 92 sont intervertis.

40/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

Le délégué a répondu en ces termes :

“(voorafgaande opmerking: in de voorbeelden wordt abstractie gemaakt van de bijzondere bijdrage sociale zekerheid)

voorbeeld 1 (aanslagjaar 2018)

Een echtpaar gevestigd in het Vlaamse Gewest heeft 4 kinderen ten laste (toeslag van 14.420 euro).

Echtgenoot 1 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 45.500 euro, echtgenoot 2 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 22.750 euro. Op die inkomsten is 16.500 euro bedrijfsvoorheffing ingehouden.

Beide echtgenoten hebben voor 2.360 euro uitgaven gedaan die in aanmerking komen voor de Vlaamse geïntegreerde woonbonus voor een lening aangegaan in 2017.

Op het niveau van de belasting Staat is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen voordeliger ($16.106 + 235 = 16.341$ euro t.o.v. $10.941 + 5.460 = 16.401$ euro geeft een verschil van 60 euro in het voordeel van de belastingplichtige). De echtgenoot met het laagste inkomen heeft immers recht heeft op de verhoogde belastingvrije som, terwijl dat niet het geval is voor de andere echtgenoot. Het verschil tussen de gewone en de verhoogde belastingvrije som, 300 euro, geeft door de toevoeging van de toeslag voor kinderlast aanleiding tot een belastingvoordeel van 45 pct. (tarief dat wordt toegepast op de belastingvrije sommen vanaf 21.190 euro) in plaats 25 pct (tarief dat van toepassing is tot 8.930 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-1.717,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde belasting Staat	12.086,43	176,35
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
gewestelijke woonbonus	-944,00	-58,65
		-176,53

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

41/57

federale personenbelasting	12.086,43	176,53
gewestelijke personenbelasting	3.075,57	-176,53
totale personenbelasting	15.162,00	
PBgem (8 pct.)	1.212,96	
totaal	16.374,96	
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00	
saldo	125,04 euro	

Op het niveau van de aanslag is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen echter nadeliger (een teruggave van 125,04 euro t.o.v. een teruggave van 825,96 euro geeft een verschil van 700,92 euro in het nadeel van de belastingplichtige). De gewestelijke opcentiemen en de gereduceerde belasting Staat van de echtgenoot met het laagste inkomen zijn door het in mindering brengen van de belasting op de toeslag op de belastingvrije voor 4 kinderen ten laste immers zo gedaald dat ze onvoldoende zijn om het volledige voordeel van de geïntegreerde woonbonus, die niet in een belastingkrediet kan worden omgezet, te kunnen verlenen aan echtgenoot 2.

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	14.420	
	21.690	7.570
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-6.982,50	-1.892,50
	10.941,00	5.460,00
gereduceerde belasting Staat	8.210,45	4.097,35
gewestelijke opcentiemen	2.730,55	1.362,66

‡LW-BERTINDADA-GECDVT‡

42/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

gewestelijke woonbonus	-944,00	-944,00
federale personenbelasting	8.210,45	4.097,35
gewestelijke personenbelasting	1.786,55	418,66
totale personenbelasting	14.513,00	
PBgem (8 pct.)	1.161,04	
totaal	15.674,04	
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00	
saldo	825,96 euro	

Vermits de alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen op het niveau van de aanslag nadelig is, wordt ze niet toegepast.”

12.2. En outre, il a été demandé au délégué si le régime en projet a été examiné au regard des règles répartitrices de compétences en matière d'impôt des personnes physiques et, dans l'affirmative, d'en préciser les conclusions.

La réponse à cette question était plutôt un commentaire du régime en projet qu'une justification au regard des règles répartitrices de compétences :

“De bijkomende evaluatie op het niveau van het eindsaldo houdt in dat elementen die volgens het berekeningsschema dat is vastgelegd in de Bijzondere Financieringswet na het bepalen van de belasting Staat komen toch nog een impact kunnen hebben op die belasting Staat. Het kan daarbij gaan om federale belastingverminderingen en belastingkredieten, de gewestelijke aanvullende belasting op de personenbelasting (vnl. gewestelijke belastingverminderingen en belastingkredieten) en de gemeentelijke aanvullende belasting op de personenbelasting. Het is dus niet uitgesloten dat de belasting Staat bij een identieke inkomenssituatie verschilt naargelang het gewest en de gemeente waar een belastingplichtige gelokaliseerd is.

Wanneer het echtpaar in het voorbeeld in het Waalse Gewest zou gevestigd zijn en hetzelfde bedrag aan uitgaven had gedaan maar dan in het kader van de Chèque habitat (waarbij de verhogingen voor kinderen ten laste worden toegekend aan de echtgenoot met het hoogste inkomen), zou de berekening er als volgt uitzien:

alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste belastbare inkomen.

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570

‡L-W-BERTINDADA-GECDVT*

64.323/2-3 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 43/57

		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-7.117,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde belasting Staat	12.086,43	176,35
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
chèque habitat	-1.712,05	-58,65
		-176,53
(belastingkrediet		-1.267,11)
federale personen- belasting	12.086,43	176,53
gewestelijke personen- belasting	2.307,52	-176,53
totale personen- belasting	14.393,95	
PBgem (8 pct.)	1.151,52	
totaal	15.545,47	
Bedrijfsvoor- heffing	-16.500,00	
belastingkrediet chèque habitat	-1.267,11	
saldo	2.221,65 euro	

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

44/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

klassieke aanrekening bij de echtgenoot met het hoogste inkomen

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	14.420	
	21.690	7.570
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-6.982,50	-1.892,50
	10.941,00	5.460,00
gereduceerde belasting Staat	8.210,45	4.097,35
gewestelijke opcentiemen	2.730,55	1.362,65
gewestelijke woonbonus	-1.712,05	-1.362,65
		-139,46
federale personen-belasting	8.210,45	4.097,35
gewestelijke personen-belasting	1.018,50	-139,46
totale personen-belasting	13.186,84	
PBgem (8 pct.)	1.054,95	
totaal	14.241,79	
Bedrijfs-voorheffing	-16.500,00	
saldo	2.258,21 euro	

†L.W-BERTMADADA-GECDVT†

Ook hier is de klassieke aanrekening dus voordeliger. Dit komt omdat het voordeel ten bedrag van 60 euro in de belasting op de belastingvrije som lager is dan het bijkomend bedrag aan gemeentelijke opcentiemen dat verschuldigd is (96,57 euro). De hogere berekeningsgrondslag voor de gemeentelijke opcentiemen is te wijten aan het feit dat het belastingkrediet chèque habitat niet in rekening wordt gebracht om die grondslag te bepalen. Als de gemeentelijke opcentiemen slechts 4 pct. in plaats van 8 pct. zouden bedragen, dan zou de alternatieve aanrekening niet tot een hogere aanslag leiden en dus worden toegepast.

alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste belastbare inkomen.

	echtgenoot 1	echtgenoot 2
belastingvrije som	7.270	7.570
		14.420
	7.270	21.990
basisbelasting	17.923,50	7.352,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-7.117,50
	16.106,00	235,00
gereduceerde belasting Staat	12.086,43	176,35
gewestelijke opcentiemen	4.019,57	58,65
chèque habitat	-1.712,05	-58,65
		-176,53
(belastingkrediet		-1.267,11)
federale personen-belasting	12.086,43	176,35
gewestelijke personen-belasting	2.307,52	-176,35

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†

46/57 advies Raad van State/avis du Conseil d'État 64.323/2-3

totale
personen-
belasting

14.393,95

PBgem (4 pct.)

575,76

totaal

14.969,71

Bedrijfs-
voorheffing

-16.500,00

belastingkrediet
chèque habitat

-1.267,11

saldo

2.797,40 euro

klassieke aanrekening bij de echtgenoot met het hoogste inkomen

echtgenoot 1

echtgenoot 2

belastingvrije som

7.270

7.570

14.420

21.690

7.570

basisbelasting

17.923,50

7.352,50

belasting op de
belastingvrije som

-6.982,50

-1.892,50

10.941,00

5.460,00

gereduceerde
belasting Staat

8.210,45

4.097,35

gewestelijke
opcentiemen

2.730,55

1.362,65

gewestelijke
woonbonus

-1.712,05

-1.362,65

-139,46

federale
personenbelasting

8.210,45

4.097,35

gewestelijke
personenbelasting

1.018,50

-139,46

†L.W.-BERTINDADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

47/57

totale personenbelasting	13.186,84
PBgem (4 pct.)	527,47
totaal	13.714,31
bedrijfsvoorheffing	-16.500,00
saldo	2.785,69 euro

Wanneer het echtpaar in het voorbeeld in het Brusselse Hoofdstedelijk gewest zou gevestigd zijn, zou het geen recht meer hebben op een fiscaal voordeel voor de in 2017 aangegane lening en zou de alternatieve aanrekening het voordeligst zijn.

voorbeeld 2 (aanslagjaar 2018)

Een echtpaar gevestigd in het Vlaamse Gewest heeft 1 kind ten laste (toeslag van 1.550 euro).

Echtgenoot 1 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 45.500 euro (beroepsinkomsten), dat voor de helft van Nederlandse oorsprong is en vrijgesteld is onder progressievoorbehoud echtgenoot 2 heeft een gezamenlijk belast inkomen van 12.000 euro.

Beide echtgenoten hebben voor 2.280 euro uitgaven gedaan die in aanmerking komen voor de Vlaamse geïntegreerde woonbonus voor een lening aangegaan in 2016. Ze hebben ook recht op een belastingvermindering voor dakisolatie van 540 euro. Daarnaast doen ze beiden aan pensioensparen voor het maximumbedrag (940 euro).

Op de inkomsten is 5.000 euro bedrijfsvoorheffing ingehouden

Op het niveau van de belasting Staat is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen voordeliger (8.816,00 t.o.v. 9.013,25 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
		1.550
	7.270	9.120
basisbelasting	17.923,50	3.046,50
belasting op de belastingvrije som	-1.817,50	-2.289,50
om te slane belasting	16.106,00	757,00
vermindering buitenl. ink.	-8.053,00	

‡LW-BERTINDADA-GECDVT‡

48/57

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

64.323/2-3

belasting Staat	8.053,00	757,00
gereduceerde belasting Staat	6.043,21	568,08
verm. pensioensparen	- 282,00	-282,00
gewestelijke opcentiemen	2.009,79	188,93
gewestelijke woonbonus	-912,00	-188,93
		-286,08
verm. dakisolatie	-427,30	
federale personenbelasting	5.761,21	286,08
gewestelijke personenbelasting	670,49	-286,08
totale personenbelasting	6.431,70	
PBgem (8 pct.)	514,54	
PBgem 466bis (8 pct)	766,24	
totaal	7.590,48	
bedrijfsvoorheffing	-5.000,00	
saldo	2.590,48 euro	

Op het niveau van de aanslag is de aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen echter nadeliger (een bijbetaling van 2.590,48 euro t.o.v. een bijbetaling van 1.365,73 euro).

	<i>echtgenoot 1</i>	<i>echtgenoot 2</i>
belastingvrije som	7.270	7.570
	1.550	
	8.820	7.570

†L.W-BERTMADADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

49/57

basisbelasting	17.923,50	3.046,50
belasting op de belastingvrije som	-2.205,00	-1.892,50
om te slane belasting	15.718,50	1.154,00
vermindering buitenl. ink.	-7.859,25	
belasting Staat	7.859,25	1.154,00
gereduceerde belasting Staat	5.897,82	866,00
verm. pensioensparen	- 282,00	-282,00
gewestelijke opcentiemen	1.961,43	288,00
gewestelijke woonbonus	-912,00	-288,00
verm. dakisolatie	-427,30	
		-584,00
federale personenbelasting	5.615,82	584,00
gewestelijke personenbelasting	622,13	-584,00
totale personenbelasting	6.237,95	
PBgem (8 pct.)	499,04	
PBgem 466bis (8 pct.)	628,74	
totaal	6.365,73	
bedrijfsvoorheffing	-5.000,00	
saldo	1.365,73 euro	

Vermits de alternatieve aanrekening bij de echtgenoot met het laagste inkomen op het niveau van de aanslag nadelig is, wordt ze niet toegepast.”

†L-W-BERTINDADA-GECDVT†

13.1. L'article 5/2, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 'relative au financement des Communautés et des Régions' (ci-après : loi spéciale de financement) s'énonce comme suit :

« Pour obtenir l'impôt État, il faut successivement en appliquant la législation fiscale fédérale :

1° déterminer le revenu imposable dont une partie est imposable globalement et une partie est imposable distinctement;

2° déterminer l'impôt de base en appliquant les barèmes de l'impôt des personnes physiques au revenu imposable globalement;

3° déterminer l'impôt à répartir en diminuant l'impôt de base de l'impôt afférent à la quotité du revenu exemptée d'impôt;

(...) ».

L'article 134 du CIR 92 concerne (les suppléments à) la quotité du revenu exemptée d'impôt et est, partant, également déterminant pour fixer l'impôt État.

L'impôt État constitue la base de l'impôt État réduit (article 5/2, § 1er, alinéa 1er, de la loi spéciale de financement), qui à son tour constitue la partie de l'impôt des personnes physiques sur laquelle les régions peuvent établir des centimes additionnels (article 5/1, § 1er, alinéa 1er, 1°, de la loi spéciale de financement). L'impôt État réduit constitue également la base de l'impôt des personnes physiques fédéral (article 5/1, § 3, de la loi spéciale de financement).

Le régime en projet a pour conséquence que la prise en considération ou non de la règle d'imputation alternative prévue à l'article 134, § 4, alinéa 3, du CIR 92 est également déterminée par la taxe additionnelle régionale applicable.

13.2. Ce point suscite les questions suivantes.

13.2.1. Tout d'abord, la question se pose de savoir si le législateur fédéral, compte tenu du fait que le système des centimes additionnels étendu est consacré dans la loi spéciale de financement (qui est détaillé aux articles 5/1 à 5/8 de cette loi), peut faire dépendre l'impôt à répartir de l'incidence sur l'imposition (totale) et pas simplement de l'incidence sur l'impôt État, ce qui implique en effet qu'un régime fiscal fédéral est subordonné à (l'incidence de) règles en matière d'impôt des personnes physiques qui relèvent de la compétence des régions.

Ce faisant, il risque d'être porté atteinte aux mesures des régions en matière d'impôt des personnes physiques. Il en découlera en outre que l'impôt État, pour un contribuable disposant d'un revenu identique et dont les conditions personnelles sont les mêmes, peut différer selon la région dans laquelle il est localisé.

Cette question peut être approchée sous l'angle de la répartition des compétences et sous l'angle du principe d'égalité.

13.2.1.1. En ce qui concerne l'aspect de la répartition des compétences, force est de constater que le législateur, certes sur le plan formel, règle une matière qui relève de la compétence de l'autorité fédérale (à savoir la détermination de l'impôt à répartir), mais que ce règlement s'effectue d'une manière qui s'écarte de la systématique et de l'esprit du régime inscrit

aux articles 5/1 et suivants de la loi spéciale de financement et que l'exercice par les régions de leurs compétences peut en être entravé.

Même s'il pouvait être admis que pareil régime n'est pas contraire aux dispositions concernées de la loi spéciale de financement, la question se pose de savoir si cette façon de procéder est compatible avec le principe de proportionnalité, qui est inhérent à tout exercice de compétence, et si, dans la foulée, le régime en projet peut effectivement se concrétiser au regard du principe de la loyauté fédérale (article 143, § 1er, de la Constitution), qui implique l'obligation, lors de l'exercice des compétences propres, de ne pas perturber l'équilibre de la construction fédérale dans son ensemble et de ne pas léser les intérêts des autres entités ¹⁸.

13.2.1.2. Sous l'angle du principe d'égalité, il faut constater que la détermination de l'impôt à répartir sur la base d'éléments qui dépendent (ou qui peuvent à tout le moins en partie dépendre partiellement) de la résidence fiscale de l'intéressé crée une différence de traitement.

Même si on pouvait invoquer qu'un objectif légitime est poursuivi (à savoir attribuer de la manière la plus optimale possible pour le contribuable des suppléments au montant de base de la quotité du revenu exemptée d'impôt), il est douteux que l'autorité fédérale puisse faire dépendre une mesure fiscale de la résidence fiscale de l'intéressé.

13.2.2. Une deuxième question qui se pose est de savoir pourquoi il est spécifiquement prévu un régime relatif à la détermination de la quotité du revenu exemptée d'impôt, mais pas pour d'autres éléments qui sont pris en compte dans la détermination de l'impôt État (p. ex. le quotient conjugal) ¹⁹. Si le législateur souhaite malgré tout faire aboutir la mesure en projet, il devra alors, compte tenu du principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination, pouvoir invoquer des motifs objectifs et pertinents pour instaurer un tel régime dans un contexte déterminé, et pas dans un autre contexte comparable. Mieux vaudrait dès lors inscrire cette justification dans l'exposé des motifs ou l'exprimer au cours des travaux préparatoires.

Article 16

14. L'article 16 de l'avant-projet règle l'entrée en vigueur des différentes dispositions du chapitre 5 de son titre 2.

14.1 Conformément à l'article 16, alinéa 3, l'article 11 de l'avant-projet produit ses effets « à partir de l'exercice d'imposition 2018 ».

¹⁸ Voir notamment J. VANPRAET, « De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling », dans B. SEUTIN et G. VAN HAEGENDOREN (éds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, Bruges, La Charte, 2017, pp. 53-55, n°s 75-78.

¹⁹ Si l'arrêt *Imfeld et Garcet* de la Cour de Justice concernait spécifiquement le supplément à la quotité du revenu exemptée d'impôt, il n'en demeure pas moins que le dispositif de l'arrêt fait état de manière plus générale d'un *avantage fiscal déterminé* : « L'article 49 TFUE doit être interprété en ce sens qu'il s'oppose à l'application d'une réglementation fiscale d'un État membre, telle que celle en cause au principal, ayant pour effet de priver un couple résidant dans cet État et percevant à la fois des revenus dans ledit État et dans un autre État membre du bénéfice effectif d'un avantage fiscal déterminé, en raison de ses modalités d'imputation, alors que ce couple en bénéficierait si le conjoint ayant les revenus les plus importants ne percevait pas l'intégralité de ses revenus dans un autre État membre » (C.J.U.E., 12 décembre 2013, C-303/12, *Imfeld et Garcet c. Belgique*).

Même si la rétroactivité d'une mesure fiscale, qui confère exclusivement un avantage, ne soulève en principe aucune objection, et même si l'article 11 vise précisément à réaliser l'attribution la plus avantageuse des suppléments à la quotité du revenu exemptée d'impôt (vu sous l'angle de l'imposition totale)²⁰, il faut constater que cette mesure peut exercer une incidence (négative) sur la composante régionale de l'impôt sur les revenus et, partant, sur les revenus des régions.

Dans le passé, le Conseil d'État, section de législation, a déjà observé que le législateur serait bien avisé d'éviter toute intervention législative dans l'impôt des personnes physiques à la fin de l'année de revenus, ce procédé ayant comme effet indésirable que les régions ne seraient plus en mesure de compenser la perte de recettes attendue qui en résulte²¹. Par identité de motif, la rétroactivité doit être évitée.

14.2. Selon l'exposé des motifs, l'article 14 de l'avant-projet vise à rectifier une erreur matérielle survenue lors de la modification de l'article 178, § 2, alinéa 3, du CIR 92 par l'article 106, 1°, de la loi-programme du 25 décembre 2017. Il indique à cet égard que l'article 14 « a la même entrée en vigueur que l'article 106 de la loi-programme du 25 décembre 2017 ».

L'article 16, alinéa 5, de l'avant-projet énonce que l'article 14 est applicable « aux allocations payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2017 ».

Or, l'article 116, alinéa 2, de la loi-programme du 25 décembre 2017 s'énonce comme suit :

« Les articles 104, 106, 108, 2°, 109, 2°, 110, 113, 114, 2° et 3°, et 115 sont applicables aux revenus payés ou attribués à partir du 1er janvier 2018 ».

Par conséquent, à l'article 16, alinéa 5, de l'avant-projet, la date « 1er janvier 2017 » doit être remplacée par la date « 1er janvier 2018 ».

TITRE 3 – MODIFICATIONS DU CODE DES DROITS D'ENREGISTREMENT, D'HYPOTHÈQUE ET DE GREFFE

Article 17

15. À l'alinéa 2, en projet, de l'article 2 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe (article 17, 1°, de l'avant-projet), la référence à « l'article 19, 3° » doit être remplacée par une référence à « l'article 19, alinéa 1er, 3° ».

16. Selon la phrase en projet de l'article 2, alinéa 3, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe (article 17, 2°, de l'avant-projet), le Roi peut également déroger à l'article 6 de ce Code. L'exposé des motifs fait uniquement mention de

²⁰ À propos de la rétroactivité qui a été conférée à l'article 11, le délégué a déclaré : « Het is inderdaad zo dat de voorgestelde regeling enkel kan leiden tot een lagere verschuldigde belasting ».

²¹ Avis C.E. 60.121/3 du 18 octobre 2016 sur une proposition de loi 'modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne le régime relatif à la quotité exemptée d'impôt pour les personnes handicapées', *Doc. parl.*, Chambre, 2016-17, n° 54-1408/003, p. 8.

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

53/57

l'article 6, alinéa 2, dudit code. De l'avis du délégué, la dérogation éventuelle doit être limitée à l'article 6, alinéa 2.

Article 20

17. Il ressort de l'exposé des motifs que cette modification de l'article 210 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe s'impose à la suite de l'arrêt n° 80/2013 de la Cour constitutionnelle. Dans cet arrêt, la Cour a notamment déclaré ce qui suit :

« En ce qu'il impose le paiement du droit de condamnation à la suite d'une condamnation conditionnelle pour laquelle il ressort d'une décision judiciaire que la condition ne s'est pas accomplie, ce qui aboutit au même résultat que celui du rejet de la demande, l'article 142 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe viole les articles 10 et 11 de la Constitution ».

La modification en projet ne concerne pas l'article 142 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe – article sur lequel porte l'arrêt de la Cour constitutionnelle et qui consacre le principe de la perception sur une condamnation conditionnelle –, mais concerne l'article 210 de ce code relatif à la restitution au cas où la condition du jugement ne s'est pas accomplie, ce qui aboutit au même résultat que celui du rejet de la demande.

Le délégué a justifié ce procédé comme suit :

« Er is om efficiëntieredenen gekozen voor een systeem van teruggave (210) en niet voor [een] systeem met een uitgestelde heffing (142). Een systeem van uitgestelde heffing vergt de instelling van een administratief controlesysteem op de vervulling van de voorwaarde ».

TITRE 4 – MODIFICATION [DU] CODE DES DROITS DE SUCCESSION

18. Ce titre n'appelle aucune observation.

TITRE 5 – DOUANE & ACCISES

Chapitre 1er – Modifications de la loi du 7 janvier 1998 concernant la structure et les taux des droits d'accise sur l'alcool et les boissons alcoolisées

19. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 2 – Modifications de la loi du 21 décembre 2009 relative au régime d'accise des boissons non alcoolisées et du café

20. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

†L.W-BERTINDADA-GECDVT†

Chapitre 3 – Modification de la loi générale du 18 juillet 1977 sur les douanes et accises

Article 27

21. L'article 209/2, en projet, de la loi générale sur les douanes et accises, coordonnée le 18 juillet 1977, concerne notamment le traitement des données à caractère personnel.

L'article 36, paragraphe 4, du règlement (UE) n° 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 'relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive n° 95/46/CE (règlement général sur la protection des données)', combiné avec l'article 57, paragraphe 1er, c), et le considérant 96 de ce règlement, imposent de consulter l'autorité de contrôle, en l'occurrence l'Autorité de protection des données visée dans la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données'²², dans le cadre de l'élaboration d'une proposition de mesure législative devant être adoptée par un parlement national, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle mesure législative, qui se rapporte au traitement²³.

L'avis de l'Autorité de protection des données doit par conséquent être recueilli avant de déposer l'avant-projet à la Chambre des représentants.

Si l'accomplissement de cette formalité devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

22. À l'article 209/2, § 2, alinéa 3, en projet, il convient d'ajouter la date de la loi 'sur la fonction de police' visée (5 août 1992).

23. L'article 209/2, § 3, en projet, dispose que la non-remise des preuves visées au paragraphe 1er est punie d'une amende de 625 à 3125 euros. À la question de savoir si la sanction est proportionnée à la sanction de droit commun prévue pour la non-remise de preuves d'identité, le délégué a répondu ce qui suit :

« In het gemeen recht zijn boetes onderhevig aan opdecienen hetgeen impliceert dat als de opdecienen stijgen ook de boetes stijgen. Boetes inzake douane en accijnzen zijn niet onderhevig aan opdecienen. Enkel het minimum bedrag aan boete in douane en accijnzen is hoger dan in het gemeen recht doch de rechter kan steeds rekening houden met verzachtende omstandigheden en een lagere minimumboete opleggen. Het maximum bedrag aan boete in douane en accijnzen daarentegen is lager dan in het gemeen recht ».

²² Au 25 mai 2018, l'Autorité de protection des données a succédé à la Commission pour la protection de la vie privée (voir les articles 3 et 110 de la loi du 3 décembre 2017). Les membres de la Commission de la protection de la vie privée exercent toutefois les missions et les compétences de l'Autorité de protection des données entre le 25 mai 2018 et la date à laquelle les membres du comité de direction de l'Autorité de protection des données auront prêté serment et signé une déclaration d'absence de conflits d'intérêts (article 114 de la loi du 3 décembre 2017).

²³ Selon la notification du Conseil des ministres du 21 septembre 2018, il a été décidé de demander cet avis.

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

55/57

Chapitre 4 – Adaptation des amendes en matière d'accise et instauration de la saisie et de la confiscation des véhicules lors de la constatation d'une infraction relative à l'utilisation de gasoil marqué

Section 1ère – Modifications de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État

24. Cette section n'appelle aucune observation.

Section 2 – Modifications de la loi du 3 avril 1997 relative au régime fiscal des tabacs manufacturés

25. Cette section n'appelle aucune observation.

Section 3 – Modifications de la loi du 7 janvier 1998 concernant la structure et les taux des droits d'accise sur l'alcool et les boissons alcoolisées

26. Cette section n'appelle aucune observation.

Section 4 – Modifications de la loi-programme du 27 décembre 2004

Article 36

27. L'article 36 de l'avant-projet vise à modifier la disposition pénale de l'article 438 de la loi-programme du 27 décembre 2004.

Il est inséré un deuxième paragraphe, nouveau, qui s'énonce comme suit :

« Toute contravention aux mesures prises en exécution de l'article 433 est punie d'une amende de 5000 euros à 10000 euros s'il s'agit de la consommation professionnelle d'un véhicule par une entreprise telle que définie à l'article 420, § 5.

En cas de récidive, l'amende est doublée.

En outre, le véhicule ayant servi à commettre l'infraction est saisi et confisqué ».

Il est également inséré un paragraphe 4, nouveau, rédigé comme suit :

« Tout véhicule ou navire dont le moteur, sur la voie publique, est alimenté en produits énergétiques ne répondant pas aux conditions prescrites par le Roi conformément à l'article 433, est saisi et confisqué lorsqu'il est doté d'un autre réservoir que ceux définis à l'article 430, § 2, a) ».

†L.W.-BERTINMADDA-GECDVT†

Il se déduit du texte même des nouveaux paragraphes qu'il s'agit d'une sanction pénale qui doit en principe obligatoirement être prononcée par le juge. Il en va de même pour la saisie et la confiscation du véhicule ou du navire visé dans les paragraphes concernés, ce que le délégué a du reste confirmé :

« In dat kader wordt de verbeurdverklaring van het voertuig als straf voorzien als deel van de sanctie voor de overtredingen op het gebruik van gemerkte gasolie. Deze straf is niet facultatief ».

Toutefois, l'exposé des motifs, ainsi que les éclaircissements apportés par le délégué, sont également source de confusion en ce qui concerne la nature précise de la saisie. Ainsi, l'exposé des motifs suggère par ailleurs qu'il s'agirait d'une saisie facultative, conservatoire (« afin qu'il soit possible, pour les services de contrôle, d'agir lorsque le contrevenant n'est pas, ou pas immédiatement, prêt à régler l'infraction sur place »). Et le délégué a également déclaré :

« De sanctie omvat een bewarend beslag en niet een uitvoerend beslag van het voertuig dat gebruikt werd om fraude te plegen en dit in het kader van een strafrechtelijk onderzoek zodat na afronding van het strafonderzoek indien nodig de verbeurdverklaring te kunnen vorderen.

Het is zo dat inzake douane en accijnzen de verbeurdverklaring één van de wettelijk voorziene straffen is en dat het beslag op de goederen en voertuigen een bewarende maatregel is met het oog op de door de strafrechter uit te spreken verbeurdverklaring.

De inbeslagneming in deze context is dus een bewarende maatregel die anticipeert op de verwachte verbeurdverklaring van het voertuig door de strafrechter ».

On ne peut se rallier à ce point de vue.

L'article 438 de la loi-programme du 27 décembre 2004 est une disposition pénale. Par conséquent, les mesures qu'elle prévoit sont des sanctions pénales.

Si une dérogation au droit commun peut s'appuyer sur une justification suffisante, une saisie conservatoire judiciaire ou administrative dérogatoire pourrait être prévue. Cette dérogation devrait alors être inscrite dans une disposition distincte, qui règle également la procédure de saisie et prévoit des garanties suffisantes pour le saisi, le propriétaire et éventuellement les tiers intéressés.

Ainsi, un régime devra être élaboré pour le cas où le propriétaire du véhicule ou du navire est étranger à l'infraction. Le délégué a déclaré à ce sujet :

« Het is zeker niet het doel van het onderhavige artikel dat een voertuig dat op het ogenblik van de vaststelling van het misdrijf eigendom is van een persoon die volledig vreemd is aan het vastgestelde misdrijf zou worden verbeurd verklaard. Uiteraard is het wel mogelijk dat zulk voertuig bij de vaststelling van het misdrijf in beslag wordt genomen, maar als de eigenaar van het voertuig zich daarna kenbaar maakt en teruggave van zijn voertuig eist, zal dit voertuig aan hem worden teruggegeven, dit uiteraard op voorwaarde dat de eigenaar vreemd is aan het misdrijf. In zulk geval zal uiteraard ook niet de verbeurdverklaring van het voertuig worden gevorderd. Dit is reeds voorzien in [artikel 222 AWD] ».

†LW-BEETMDADA-GECDVT†

64.323/2-3

advies Raad van State/avis du Conseil d'État

57/57

Or, cela ne ressort aucunement de la disposition en projet.

L'article 438 en projet de la loi-programme du 27 décembre 2004 doit également prévoir expressément que le véhicule ou le navire dont le propriétaire est étranger à l'infraction ne peut être confisqué.

TITRE 6 – LOI HYPOTHÉCAIRE DU 16 DÉCEMBRE 1851

28. Ce titre n'appelle aucune observation.

TITRE 7 – ASILE ET IMMIGRATION

29. Ce titre n'appelle aucune observation.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Béatrice DRAPIER

Pierre VANDERNOOT

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

†L.W.-BERTINADADA-GECDVT†